

Izhaja ob 4. zjutraj.
Stane mesečno Din 25.—; za iz-
sestavo Din 40.—; neobvezno.
Oglas po tarifi.
Uredništvo:
Ljubljana, Knafova ulica št. 5/L
Telefon št. 3075 in 3084, ponoči tudi
št. 3034.
Rekopis se ne vrača.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišče: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 3036.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 3498.
Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta
—
Račun pri poštnem čeku, zavezu: Ljub-
ljana št. 11.848 — Praha št. 98.130.
Wien, Nr. 305.421.

Ljubljana, 18. novembra.

Zakon o oblastni samoupravi, ki je bil 21. marca 1922. proti glasovom poslancev SLS sprejet od demokratsko-radikalne večine v Narodni skupščini, je včeraj »Slovenec« blagoslovil ter mu napisal slavo. Celih pet let, vse do letošnjih prvih oblastnih volitev, so klerikalci obstruirali oblastno samoupravo in jo zadrževali z vsemi možnimi mahinacijami. Danes je naposled tako daleč dozorela, da je dobila vsaj toliko delokroga in toliko kreditov, kolikor bi jih lahko imela že pred petimi leti. Sedemletna opozicija SLS, sedemletna doba brezglasnosti in brezvestnosti klerikalnih kolovodij je upropastila stoinsomilijonsko premoženje Slovenije ter spravila s sabotažo oblastnih samouprav slovensko gospodarstvo skoraj na rob propada.

Pa da bi bil »Slovenec« vsaj dostojen, če že ni hotel biti tihi! Sedem let je uganjal demagogijo z zakonodajno avtonomijo, sedem let je priobčeval divje proteste voditeljev SLS proti izvedbi zakona o samoupravah, sedaj pa istega »Slovenca« ni sram, da reklamira vse zasluge za izvedbo oblastne samouprave za SLS.

Mi nikakor nečemo jemati klerikalcem veselja, ki ga danes uživajo nad oblastno samoupravo, ki je predvsem sad in delo SDS. Se zadovoljni smo, da se je SLS tako spokorila, četudi je rabila za to sedem let. Bolje pozno kot nikdar! Treba pa je, da obenem približamo, da klerikalna politika v svoji reakcionarnosti in nesposobnosti sploh zaostaja za napredkom časa po pet in deset let. Napredni duh se mora z njegovo reakcijo leta in leta na življenje in smrt boriti, da prodre in spravi SLS na kolena. Prav isto, kar je delala SLS proti oblastni samoupravi, dela danes proti kmečko-demokratski koaliciji kot nosilci nove parlamentarne formacije, od katere zavisi boljša bodočnost države, zlasti pa prečinskih krajev. Razlika je samo v tem, da nezadržana in glupost, ki jo je SLS uganjala proti oblastni samoupravi v opoziciji, sedaj na drugem ekstremu uganja kot vlada-joča stranka proti akciji jugoslovenske demokracije. Čez mesec ali leta pa bo »Slovenec« z isto predrznostjo hvalil uspehe »kmečko-demokratske koalicije, seveda kot — svoje!

Ako v Beogradu vprašajo, zakaj je SLS v vladi, ti Srbijanci skoro vsi odgovorjajo: »Ne maramo jih, a potrebujemo za štafazo par prečanov, ki niso radikalni in demokrati, klerikalci pa so najbolj poceni.« Glavno glasilo SLS obravnava ustanovitve kmečko-demokratske koalicije in sploh parlamentarni položaj samo z zaničljivimi opazkami, nestvarnimi zafrkacijami in plitvimi dovpti.

Pri tem pa vsakdo ve, da je ta kmečko-demokratska koalicija izraz skrajnega nezadovoljstva prečanov proti vladi, v kateri odločuje samo srbijski element. Gg. Pribičević in Radić sta združila svoje sile pod vtisom razmer v državi, zlasti pa v svojih volilnih okrajih, ki zahtevajo, da se vse drugo zapostavi kategorični zahtevi po resnični enakopravnosti. Že štiri leta obetajo zakon o izenačenju davkov, a vedno je našla interesirana družba kak izhod, da ga je odrinila. Kmečko-demokratska koalicija je vrhunec obupnega odpora proti gospodarskemu nasilju.

Pričakovati bi torej bilo, da bo vse, kar pošteno misli, podpiralo akcijo te koalicije. In res vsa hrvaška in ogromna večina vojvodinske javnosti brez ovinkov odobrava njen nastop. Izdajci op, ki streljajo borilec na gospodar-
stveno enakopravnost v hrbet, so se zbrali v naši SLS.

Najmočnejši srbijski politik, ki ima res čut za enakopravnost, lahko se reče eden redkih Srbijancev Jugoslovenov v najlepšem pomenu te besede, mož, ki enako ljubi svoj narod tu in onstran Drine, Ljuba Davidović, že več mesecev odkrito kaže simpatije za fronto enakopravnosti. Pustimo ob strani razpravo, bi li g. Davidović ne mogel s končno gesto presekati vseh mrež, ki so ga obkolile. Treba je vedeti, kdo vse mu nasprotuje in s kakimi sredstvi, zlasti da je celokupna plutokracija na delu, da mu vzame večino v lastni stranki. Vsekako bi moral napore g. Davidovića za demokracijo in ravnopravnost vsakdo, zlasti pa vsi prečanski činitelji, pravično uvaževati in ceniti.

Glasilo SLS pa se zdi vse zaničljivo, za kar se trudi g. Davidović. To so »ekstrature«, s katerim je treba »obračunati«. Z eno besedo: po želji SLS bi trebalo g. Davidovića uničiti in njegov glas zadušiti. Komu v prid? Kdo bo od tega imel korist? Zares strašna je slepota, ki v takem trenutku udarja po skoro edinem Srbijancu, ki je pokazal umevanje za nas.

Prav so prorokovali vsi oni, ki poznajo gospode iz SLS. Ako pridejo na vlado, bodo hujši nego vsi drugi. Taki kakor so bili v Avstriji!

Borba za dejansko enakopravnost v Jugoslaviji je po likvidaciji ustavnega problema stopila na dnevni red z neodoljivo silo. Ta borba predstavlja

Aca Stanojević ruši Veljo Vukičevića

Izredna živahnost Vukičevićevih nasprotnikov med radikali. — Konferenca gg. Stanojevića in Trifkovića. — Danes se sestane gg. Nastas Petrović in Pribičević. — Stanojevićev kompromisni predlog

Beograd, 18. novembra, po. Danes je dospela v Beograd skoraj večina poslancev. V Narodni skupščini je bilo zato ves dan zelo živahno. V vseh klubih so se vršila posvetovanja in konference ter priprave za jutrišnjo sejo Narodne skupščine.

Aca Stanojević in Marko Trifković sta imela tudi danes več sestankov z raznimi radikalnimi prvaki. Opažena je bila tudi izredna aktivnost Nastasa Petrovića, ki se je tekom današnjega dne sestal z Aco Stanojevićem, takoj nato pa z Ljubo Davidovićem. Tekom popoldneva je imel tudi daljše razgovore z Joco Jovanovićem in Markom Trifkovićem. Za jutri je napovedan njegov sestanek s Pribičevićem. Kakor se zadržuje, v radikalnih krogih najbolj razpravljajo o zahtevi pašičevcev in centuramašev glede sklicanja seje radikalnega kluba. To zahtevo je energično podprl tudi Aca Stanojević. ki for-

sira razčiščenje položaja v radikalnem klubu.

Zadržuje se, da se tudi on zavzema za to, da bi g. Vukičević čimprej odstopil kot predsednik vlade. Večina radikalnega kluba smatra njegov odstop kot glavni pogoj za enotnost radikalnega kluba, kor obstoja sicer nevarnost, da se radikalni nezadovoljenci, kojih število stalno narašča, združijo z opozicijo in povzročijo razcep radikalne stranke. Po načrtih g. Stanojevića naj bi g. Vukičević še nadalje obdržal predsedstvo radikalnega kluba, dočim naj bi sestavila široko koncentrično vlado nevarna radikalna osebnost, ki bi imela zaupanje vseh skupin radikalnega kluba.

Kakor pa se domneva iz vladnih krogov, g. Vukičević tem načrtom ni naklonjen. Zavedajoč se, da v radikalnem klubu nima potrebne zaslombe, se stalno izogiba sklicanja seje radikalnega kluba in se izogiba s tem, da je preobremenjen z delom v ministrskem svetu in v notranjem ministstvu.

Desetipolmilijardni državni proračun

Danes bo finančni minister predložil Narodni skupščini proračun za prihodnje leto. — Predlog izkazuje pol milijarde deficita. — Podrobnosti še niso znane

Beograd, 18. novembra, p. Finančni minister je tekom prošle noči definitivno redigiral državni proračun za leto 1928-29. In svoj elaborat danes predložil kralju. Kralj je proračun odobril in podpisal ukaz, s katerim pooblašča finančnega ministra, da predloži proračun Narodni skupščini, kar se bo jutri zgodilo.

Finančni minister vztraja na svojem sklepu, da mora biti Narodna skupščina prva, ki bo zvedela podrobnosti proračuna in njegove ločne številke; zato dosledno odklanja vsako izjavo o tem. Zvedeti je bilo mogoče le toliko, da določa proračunski predlog okrog 10 in pol milijarde državnih izdatkov in okrog 10 milijard dohodkov, tako da torej zaključuje s polmilijardnim deficitom.

Proračun izdatkov je približno za 400.000 Din manjši od letošnjega.

Proračun je razdeljen na dva glavna dela; prvi del obsega državno upravo, drugi pa državna gospodarska podjetja. Železnice kljub nameravani komercializaciji iz proračuna še niso izločene. Ministrski predsednik g. Vukičević je po današnji seji vlade potrdil, da izkazuje proračunski predlog deficit, izjavil pa je, da bo vlada za primanjkljaj vsekakor našla potrebno kritje.

Obenem s proračunom bo predložil tudi Narodni skupščini tudi finančni zakon za l. 1928-29. Zakon obsega za enkrat 70 členov, katerih število pa se bo gotovo zopet zelo pomnožilo zlasti z raznimi, v zadnjem hipu vstavljenimi amandmani.

Vlada hoče ukiniti stalnost sodnikov

Presenetljiva zahteva vlade v sekciji zakonodajnega odbora. — Vsi sodniki naj se stavijo na razpoložanje. — 341 novih okrajnih sodišč. — Uvedba notarijata v celi državi

Beograd, 18. novembra, p. Zvečer se je vršila seja sekcije zakonodajnega odbora za zakon o sodiščih. Razprava bi bila že na današnji seji zaključena, če bi vlada v zadnjem hipu ne stavila novih predlogov, ki dajejo osnutku popolnoma novo smer. Vlada namreč zahteva, da se sprejme v zakon določba, glasom katere izgube sodniki po uveljavljenju novega zakona o sodiščih dosedanje stalnost in se stavijo brez izjeme na razpoložanje. Naravno je, da se je opozicija tej nameri vlade, ki gre za tem, da omogoči premeščenje sodnikov, najodločneje uprila, ker bi to pomenilo rušenje našega pravosodja. V odboru se je vršila živahna debata in tudi člani vladne večine so bili zaradi nepričakovane predloga vlade vznevoljeni. Opozicija je odločno zahtevala primerne garancije za stalnost sodnikov.

Istočasno je zasadel tudi ministrski svet, ki se je obirno bavil s tem vprašanjem. Po seji ministrskega sveta je izjavil minister pravde dr. Subotić vašemu dopisniku, glede nameravane ukinitve stalnosti sodnikov sledeče: »Vlada zastopa stališče, da predstavlja zakon o sodiščih formiranje novih sodišč in da je vsled tega nujno potrebna nova razdelitev in razmestitev sodnikov. Zato je potrebno da se sedanja zakonita stalnost ukine in stavijo vsi sodniki na razpoložanje. Le na ta način je podana garancija, da pridejo v pravosodje najbolj in najposposobnejši ljudje. Ker predvideva zakon o sodiščih uvedbo sreskih sodišč, se bo število okrajnih sodišč primerno znižalo. Že samo to znižanje števila okrajnih sodišč znači formiranje novih sodišč in opravičuje stališče vlade. Z ustanovitvijo sreskih sodišč bo potrebno tudi višje število sodnikov. V Srbiji in Črni gori bo ukinutih 27 okrajnih sodišč (ukinjena bodo tudi vsa mesta podpredsednikov) skupno pa bo ustanovljenih 341 sreskih sodišč.«

Ministrski svet je istočasno pooblastil ministra pravde, da v zvezi z reorganizacijo sodišč izdela tudi zakon o notarijih. Ustanova notarijev, ki obstoja doslej le v pre-

čanskih kraljih, se razširi na vso državo. Glede izvrševanja odvetništva po notarijih bodo izdane posebne določbe.

Z novim zakonom o sodiščih bodo ukinjena tudi vsa dosedanja kasacijska sodišča in ustanovljeno le eno vrhovno sodišče, ki bo imelo svoj sedež v Zagrebu, kjer bo tudi sedež najvišjega trgovskega sodišča.

Program današnje seje Narodne skupščine

Beograd, 18. novembra, po. Jutrišnja seja Narodne skupščine je sklicana za 11. dopoldne. Skupščina bo razpravljala in sklepala samo o določitvi dnevnega reda za prihodnjo sejo, ki se bo vršila, ker je v ponedeljek pravoslavni praznik, šele v torek. Na jutrišnji seji bo dalje finančni minister formalno predložil proračun in finančni zakon. Opozicija je pripravila zopet več nujnih predlogov. Zemljoradniški klub bo predložil predlog glede spremembe zakona o takсах z zahtevo ukinitve in znižanja raznih taksa. Klub SDS bo predložil resolucijo, v kateri zahteva od notranjega ministra nujnih ukrepov, da se omogoči redno poslovanje novo izvoljenih občinskih svetov v Vojvodini. Veliki župani skoraj povsod onemogočajo z raznimi šikanami konstituiranje novih občinskih zastopov, tako da so občine kljub izvršnim občinskim volitvam brez legitimnega zastopstva. Razen tega bo stavil klub SDS tudi predlog glede odgoditve zatirjanja kazni, izrečenih po godnem zakonu.

Na dnevi red torkove seje pride predvsem ratifikacija trgovinskih pogodb z Anglijo, Belgijo in Nemčijo. V četrtek bo zunanji minister odgovoril na interpelacijo g. Pribičevića o zunanji politiki.

Računski zaključek za l. 1924-25

Beograd, 18. novembra, po. Danes je bil narodnim poslancem izročen računski zaključek za leto 1924-25. Poročilo glavne kontrole obsega 1500 strani. V spremnem pismu na finančnega ministra naglašajo glavna kontrola, da so bili računi kontrolirani z glavnimi knjigami finančnega ministrstva ter da je zaključek v redu. Glavna kontrola pa je ugotovila, da manjka za naknadno dovoljene kredite leta 1925 v znesku 1 milijon 320.000 Din potrebno kritje. Nadalje ugotavlja poročilo, da je prosvetni minister prekoračil v proračunu dovoljene kredite. Če vlada teh kreditov ne bo naknadno odobrila, bo glavna kontrola proti odgovornim ministrom uvedla postopanje po zakonu.

Fašistični parlament

Rim, 18. novembra, o. Novo zasedanje senata in poslanske zbornice se bo otvorilo v prvih dneh decembra.

Protijugoslovenske demonstracije v Italiji se nadaljujejo

Aretacija jugoslovenskih akademikov v Padovi

ker so polglasno peli domačo pesem. — Padovanski dijaki so zato včeraj demonstrirali proti naši državi. — Protijugoslovenske in protifrancoške demonstracije tudi v drugih italijanskih mestih

Padova, 18. novembra (so.). Preteklo noč se je dogodil v mestu resen incident. Znano je, da študira na tukajšnji univerzi večje število dijakov iz Jugoslavije in Jugoslovenov iz Italije. Trije jugoslovenski dijaki, državljani kraljevine SHS, so nekaj po polnoči polglasno peli neko jugoslovensko narodno pesem. Slišal jih je italijanski kolega, poklical še druge italijanske dijake in skupno z njimi napadel jugoslovenske tovarše. Nastal je pretep, v katerega so končno posegli policijski agenti, ki so aretirali vse trije Jugoslovene in jih odpeljali v ječo. Zadevo preiskuje sedaj politični oddelk kvesture.

Italijanski dijaki so smatrali jugoslovensko pesem za izzivanje in fašistična univerzitetna skupina je sklicala protestno zborovanje, ki se je vršilo danes ob 1. popoldne. Kot govornik je nastopil neki študent, ki je obdolžil one tri Jugoslovene, da so s pesmijo žalili Italijo in Mussolinija. Govoril je proti Jugoslaviji in o italijanstvu Dalmacije. Po zborovanju so dijaki priredili obhod po

mestu ter vzklikali Italiji in fašizmu. Na čelu spreveda so nosili dalmatinsko zastavo.

O stičnih demonstracijah proti Jugoslaviji in Franciji poročajo tudi iz Benetk, Vicence, Messine in Napolja.

V Benetkah trajajo te demonstracije že dva dni neprestano. Po otvoritvi nove univerze so odšli dijaki na Markov trg, odkoder so skušali priti pred jugoslovenski konzulat. Vse dohode pa je zastražilo vojaštvo in policija. Več navalov dijakov je ostalo brez uspeha. Isti prizori so se ponovili pred francoskim konzulatom. Pozneje so se dijaki zopet zbrali na Markovem trgu, kjer je imel fašistični tajnik navdušen patriotični govor.

V Vicenci so demonstrirali dijaki proti Jugoslaviji. V Messini so srednješolci in slušatelji univerze, ki niso obiskali predavanj, demonstrirali proti Jugoslaviji in Franciji. Rimska univerzitetna omladina je odšla demonstrativno na grob Neznane junaka, kjer je prisegala fašizmu in duceju.

Nova velika falzifikatorska afera

Vrednost falzifikatov — 7 milijonov mark

Nemške oblasti so odkrile ponarejevalsko družbo, ki je ponarejala sovjetske novčance za finansiranje upora v Georgiji. — Številne aretacije

Berlin, 18. novembra, h. Oblasti so odkrile široko razpredeno ponarejevalsko družbo, ki je ponarejala ruske novčance. V Frankfurtu so zaplenili 24 ponarejenih ruskih červoncev, ki jih je izdelal neki Georgijec Hadakierawili (?). Ponarejene novčance so po 1, 2 in 5 červoncev. Falzifikate so odkrili, ko jih je hotel Georgijec oddati pri neki berlinski banki. Ponarejanja so se vršila najbrže že dolgo, tako da bi bili imeli ponarejevalci veliko dobička, če bi se jim bilo posrečilo spraviti denar v Georgijo.

Aretirani Georgijec zatrjuje, da je bil prej častnik v caristični armadi, nato je vstopil v protiboljševiško armado kneza Avalova, kjer je bil šef propagandnega oddelka. Po razpustu teh čet je odšel v London, Madrid in Pariz, kjer so še sedaj skupine, ki se izdajajo za narodno georgijsko vlado. V tej organizaciji je bil aretiranec že dolgo. Izjavil je, da ponarejeni denar ni krožil samo po Nemčiji, temveč tudi po Madžarskem in v Franciji, in je bil določen za financiranje gibanja za osvoboditev Georgije.

Po njegovi izjavi je bil pred nekaj meseci v Budimpešti, kjer je spoznal nekega dr. Webra, kateremu je zaupal, da hoče natisniti neke brošure za protiboljševiško propagando v Georgiji. Dr. Weber mu je v te svrhe priporočil nekega knjigotlača Behleja v Frank-

furtu. Georgijec je stopil z Behlejem v stik. Behle, ki je tudi v preiskavi, izjavlja, da mu je Georgijec pripovedoval o tiskanju nekih brošur. Behle mu je priporočal neko tiskarno v Frankfurtu, katere imena oblasti še niso izdale. V tej tiskarni so bili natisnjene velike množine ponarejenih červoncev. Georgijec je preskrbel plošče za tiskanje, Behle pa je skrbel za papir. Tiskarna je pošiljala ponarejene novčance v zabojih k Behleju. Pri njem so našli 12 zabojev, težkih 24 centov. Behle pravi, da je menil, da je v zabojih protiboljševiška literatura; domneval pa je vendar, da gre morda za falzifikate. Vrednost ponarejenega denarja znaša 7 milijonov mark. Dr. Weber je bil aretiran v trenutku, ko je hotel po nalogu aretiranege Georgijca odpotovati v London.

V zadnji noči je bilo aretiranih nadaljnjih 7 oseb, o katerih pa se zaenkrat čuva najstrožja tajnost. Iz korespondence, ki so jo našli pri Georgijcu, se sklepa, da je bil v zvezi z drugimi člani ponarejevalskih družb v Budimpešti, Parizu in Londonu. V prihodnjih dnevih je pričakovati aretacije novih oseb, ki so zapletene v afero.

Blumensteinova afera

Pariz, 18. novembra, s. »Matin« poroča, da sta dve osebi zunanje urada, ki sta v zvezi s ponarejanjem madžarskih vrednostnih papirjev pobeželi.

Českoslovaška in Bolgarija

Kralj Boris povdarja slovansko solidarnost.

Softja, 18. novembra, d. Novi českoslovaški poslanik Václav Rejšek je izročil v svečani avdijenci kralju Borisu svoje akreditive. V svojem govoru je novi poslanik, naglašajoč tradicionalne vezi med obema državama, izrazil željo, da se bo duševno sodelovanje obeh slovanskih držav še bolj razširilo in prineslo srečne rezultate v interesu miru in konsolidacije Evrope.

Kralj Boris je v svojem odgovoru povdaril, da želi ojačanje prijateljskih vezi, ki so vedno vezale oba naroda in pristavil, da bi iz tega prijateljstva, sorodstva in slovanske solidarnosti črpali čim izdatnejše moči.

Z razvojem duševnih odnosov in zboljšanjem gospodarskih prilik bosta Českoslovaška in Bolgarija delovali v največji blagor svojih narodov in v interesu evropskega mira.

Zarota proti Pilsudskemu

Varšava, 18. novembra, h. Lvovski policiji se je javil uradni tamkajšnje podružnice Poljske narodne banke Preis ter javil senzacionalno vest o zaroti proti Pilsudskemu. Preis je izjavil, da ga je skušal pred sednik Hallerjevih legionarjev Eustahiewicz prepričati, naj bi umoril Pilsudskega. Sprva Preisu niso hoteli verjeti; ko pa je podal nekaj podrobnosti o razgovoru z Eustahiewiczem, so uvedli proti slednjemu preiskavo. Bil je ravno v Varšavi, kamor je odšel na neko politično konferenco, kjer je bil takoj aretiran. Bil je vodilna osebnost narodno-demokratske stranke.

Sovjetska delegacija za Ženevo

Moskva, 18. novembra, h. Na čelu sovjetske delegacije, ki se udeležijo razorožitvene konference v Ženevi, bo potoval najbrže Sokolnikov. Za tajnika delegacije je bil imenovan Stein. Delegaciji bodo dodeljeni strokovnjaki iz vojnega in mornariškega ministrstva, med njimi tudi bivši admiral Behrens. Delegacija bo štela 6 ali 7 oseb.

Važen preokret političnega položaja v Rumuniji

Bukarešta, 18. novembra, h. Ker je vodja narodne kmečke stranke Maniu odklonil ustanovitve opozicijskega bloka z generalom Averescum, je bil stavljen predlog, naj bi se ljudska stranka spojila s stranko profesorja Jorge. Za častnega predsednika naj bi bil izvoljen general Averescu, za dejanskega voditelja pa prof. Jorge. Z Jorge na čelu naj bi nova stranka obnovila pogajanja z Maniujem za sestavo opozicijskega bloka. Vsi vodilni člani ljudske stranke so se izrekli za to fuzijo razen bivšega zunanjskega ministra Oktavijana Goga. V opozicijskih krogih upajo, da bo pod temi okolnostmi prišlo v nekaj dnevih do sestave tega bloka. Ker prof. Jorge pri zadnjih volitvah ni bil izvoljen v parlament, mu nameravajo pri prihodnjih nadomestnih volitvah zagotoviti mandat v zbornici namesto podžupana Bereanda.

Na današnji seji zbornice je poslanec narodne kmečke stranke ostro napadel vlado, ker je prepeljala strankin kongres in nedeljsko manifestacijo. Dalje je obtoževal vlado, da je s svojimi protizakonitostmi Rumunijo težko kompromitirala pred inozemstvom.

Manoilescu v Rimu

Rim, 18. novembra, o. Snoči je prispel semkaj bivši rumunski državni podtajnik v finančnem ministrstvu Manoilescu, proti kateremu so je tni vršila razprava v Bukarešti. Nastanil se je v Grand hotelu.

Decembersko zasedanje v Ženevi

Ženeva, 18. novembra, h. Dnevni red prihodnjega zasedanja Sveta Društva narodov, ki se prične 5. decembra, je več ali manj definitivni. Iz Berlina je dospela brojavka, v kateri prosí nemška vlada, naj bi dnevni red obsegal tudi vprašanje nemških manjšinskih šol v poljski gornji Sleziји.

Novi načrt za izenačenje davkov

Vlada je snoči v načelu odobrila novi predlog finančnega ministra o izenačenju davkov za vso državo

Beograd, 18. novembra. po. Na nocojšnji sednici ministarskega sveta je bil definitivno sprejet osnutek zakona o neposrednih davkih.

Čl. 1. določa, da se uvedejo neposredni davki sledečih oblik:

a) a) Davek na dohodek zemljišč, b) davek na poslopja, c) davek na dohodek prevoznice, obratov in samostojnih poklicov, d) davek na rente.

2) DAVEK NA DOHODKE PODJETIJ, ki so obvezna na javno polaganje računov.

3) DAVEK NA SKUPNE DOHODKE

Čl. 2. določa, da je davčna obveznost spoštna ter da plačevalci davek vse fizične in pravne osebe. DAVEK PLAČUJE TAUDI KRALJI in prestolonaslednik od svojega zasebnega premoženja. V katerih slučajih plača davek tuđ država, določa zakon posebej. Dosej priznane stvarne in osebne oprostitve plačevalca davek se uklone, kolikor niso splošno predviđene v tem zakonu. Ta določba pa se ne nanaša na zakon o davku na poslovni promet in na vojnokomorni davek.

Zemljiški davek

Zemljiški davek se plačuje od vsakega zemljišta na teritoriju države, ki se lahko gospodarsko izkorišča, ne glede na to, ali to izkorišča faktično vrši ali ne, ali pa če se zemljište uporablja v druge svrhe. Davčna obveznost po tem zakonu nastopi s 1. januarjem 1928. Zemljiški davek so oproščeni: vsa državna zemljišta, zemljišta pri poslopih inozemskih zastopnikov, cerkvena zemljišta, javna pokopališta, nadležna zemljišta, ki služijo v prosvetne, kulturne, humanitarne ali dobrovoljne namene, Zemljišta samoupravnih in javnih gospodarskih društev, javne ceste, ulice in trati, javni parki, kanali, vodovodne instalacije itd. Nadalje neplaćna in za poljedelsko izkorišćanje nepodobna zemljišta, zemljišta pod stavbami ter dvorišta do 500 m² če se ne dalejo v najem, ali na drug način izkorišćaju.

Kot osnova za odmero daveka služi zemljiški kataster. Čisti dohodek se računa po površini, vrsti kulture in kakovosti zemlje in predstavlja denarno vrednost povprečnega donosa zemljišta, doseženega pri običajnem gospodarstvu po odbitku rednih gospodarskih stroškov. Odbitek stroškov pa ne sme v nobenem slučaju presegati 80 odstotkov čistega donosa.

Katastralni čisti dohodek po vrednosti zemljišta se računa v kraljih, kjer so katastri že obstojali, tako da se vrednost zemljišta iz kronske veljave preračuna v dinarsko veljavu al pari. V Sloveniji in Dalmaciji se spoje v eno celoto planinske kulture in kulture pašnikov. Kjer katastri še ne obstojajo, se morajo sestaviti najpozneje v desetih letih. V teh krajih služi za odmero daveka vrednost zemljišta, ugotovljena na podlagi katastrov onih kraljev, ki so najboljši slični.

Davčni razred za odmero zemljiškega daveka se mora po ugotovitvah cenilnih komisij izvršiti za vso državo istočasno, počenši s 1. januarjem 1929. Davčna stopnja se bo določila naknadno zakonodajnim putem, ko bo že ugotovljen čisti donos zemljišta kot davčna osnova v smislu določenega zakona. Plačevanje davkov po novem za konu prične s 1. januarjem 1929. In sicer na ta način da se bodo smatrala uplaćila kot a oento plaćila za naknadno odmereno vredno daveka.

Hišni davek

Hišnemu davku so podvržena vsa poslopja, namenjena za stanovanje ali drugo javno uporabo. Davka so oproščena: vsa državna poslopja, poslopja samoupravnih in drugih javnih korporacij, poslopja tuđ držav, cerkvena poslopja in vsa poslopja, namenjena za narodno prosveto in pouk ali za dobrovoljne namene, gospodarska poslopja in kolibe, ki služijo za shranjevanje orodja, mrtvinice, poslopja zadrž in rekvirirana poslopja za uporabo voľavstva. Plačevanje hišnega daveka so oproščena vsa nova poslopja, v mestih nad 50.000 prebivalci za 20 let, v vseh ostalih krajih pa za 10 let.

Kot osnova za odmero daveka služi letna najemina. Na račun stroškov za vzdrževanje poslopja se odsteli v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Novem Sadu in Zemunu 20 odstotkov, v vseh drugih mestnih 25 odstotkov, v ostalih krajih pa 30 odstotkov od celotne najemine. DAVEK ZNAŠA 20 odstotkov od faktične najemine ali ocenjene najemine po odbitku vzdrževalnih stroškov.

Davek na dohodek početi, obratov in samostojnih poklicov

Ta davek plačujemo vsa pridobitna podjetja in samostojni poklici (zanimanja), ki se izvršujejo na teritoriju države. Izvzeta so

Situacija v Slavenski banki

Komunike o stanju konkurznega postopanja. — 134 milijonov priznanih terjatev. — Odklonjene zahteve TPD in Länderbank. — Upniški odbor

Zagreb, 18. novembra n. Danes je bil o stanju konkurznega Slavenske banke izdan komunike, ki ugotavlja med drugim: Stevilo upnikov znaša 3210. Upravnik konkurzne mase je priznal v smislu hrvatskega konkurznega zakona v prvem razredu upnikov terjatve v skupnem iznosu 5.608.347,97 Din, v drugem razredu pa 128.833.896,89 Din. Terjatve I. razreda bodo izplaćane v polnem iznosu terjatve II. razreda po sorazmerno s preostalim premoženjem likvidirajoćega zavoda. Odklonjene so bile med drugim terjatve Trboveljske premoćkopne družbe v iznosu 13,5 miliona dinarjev in dunavske Länderbanke v iznosu 46 milijonov dinarjev, ker zastopa upravnik konkurzne mase stališće, da sta ta dva zavoda neodgovorna za polom banke. Obristi se računajo do vstevši 24. julija 1926. Oni upniki, ki doslej še niso prijavili svojih terjatev, dasiravno je prijavni rok že pateleć, lahko še sedaj naknadno vložijo svoje prijave.

Nadalje navaja komunike, da je bil na zboru upnikov izvoljen stalni upniški odbor, v katerem so poleg drugih iz Ljubljane dr. Marušić, dr. Roman Ravnihar in O. Jeruc, iz Zagreba pa dr. Josip Pećarević in dr. Hinko Horvatić. Kot namestniki so bili prvotno izvoljeni dr. Dragutin Hribar, dr. Janko Brejć, Zvonko Žolger in Ivan Avce-

podjetja, ki plaćujejo davek po doloćbah drugih zakonov, kakor n. pr. podjetja, ki so obvezna na javno polaganje računov. Davčni predmet je razdeljena na tri stopnje: 1. trgovska, industrijska, rudarska, obrtna, kavarne, gostilne, kinematografi in sploh zabavna podjetja, broderska, tramvajska in druga prometna podjetja, lov, ribolov, agencije, komisije itd. 2. poklici, ki samostojno vrše usluge drugim, kakor odvratniki, notariji, zdravniki, lekarnariji, arhitekti, inženjerji, čarinski posredniki, duhovniki, učitelji, novinarji, umetniki, babice, godbeniki in obrtna podjetja, ki ne spadajo v prvo skupino. 3. poklici, ki služijo drugim s telesnim delom kot so delavci, služabniki, dmnariji itd.

Oproščeni so plačevanja daveka domaća industrija in hišna obrt. Kot davčna osnova služi letni čisti dohodek minuloga leta. Davčna lestvica znaša za prvo skupino 14%, za drugo skupino 12% in za tretjo skupino 8%.

Davek na rente

Davku na rente so podvrženi vsi dohodki iz imovinskih predmetov in pravic, ki niso obdavćeni s drugim davkom. Sem spadajo obresti, rente, obveznice vseh vrst, obresti iz posojil, hranilnih vlog in osebnih rent. Davka so oproščena država, apavaze članov kraljevoga doma, inozemski diplomatski zastopniki, hranilne vloge pri poštni hranilnici in drugih denarnih zavodih do višine, ki bo odredjena do časa v finanćnem zakonu. Nadalje podpre, ki jih dajejo starši svojim otrokom, obresti državnih posojil, študentski dohodki javno - pravnoga značaja samouprav, cerkev, fondov in ustanov ter dohodki od invalidskih podpor.

Davčna obveznost po tem zakonu nastopi s 1. januarjem 1928. Davčna mera znaša od obresti hranilnih vlog pri denarnih zavodih in hranilnicah 10%, od ostalih obresti pa 15%. Vdove in osebe pod kuratelom, plaćajo v vseh slučajih 10%, če njihov skupni dohodek letno ne znaša već kot 10.000 Din.

Davek na dohodke podjetij, ki so obvezna javno polagati račune

Drugi del zakona govori o davku na dobićek podjetij, ki so obvezna javno polagati račune. Davčno osnova tvori izračunani dobićek po stanju bilance ter računa dobićka in izgube. Od dobićka se ne smejo odbiti neposredni davki s vsemi državnimi dokladima, nagrade, podpore, tantjeme in dnevnice. Odbije pa se višek, vplaćan preko nominalne vrednosti novih delnic. Davčna stopnja znaša za industrijska in rudarska podjetja 15, 17, 19, 21, 23 in 25%. Za vsaka ostala podjetja pa 17, 19, 21, 23, 25, odnosno 27%, če rentabilnost ne presegae 10, 15, 20, 25, odnosno 30%. Za zadruge (kreditne, zdravstvene, podporne in druge, ki uživajo gotove ugodnosti) pa znaša davčna stopnja 7, 9, 11, 13, 15, odnosno 17% po rentabilnosti.

Davek na skupne dohodke (dohodnina)

Davek na skupne dohodke plaćujejo vse osebe, ki imaju stalno bivalište, nadalje vse zasebne korporacije, cerkve, fond, ustanove, zemljišća zalednic. Oproščeni so plaćivanja teza davka kralji, prestolonaslednik, člani kraljevoga doma, dalje dnevnice narodnih poslanцев in članov sreskih in oblasnih skupšćin, volaki, invalidi, dijakske štipendije, pokloninški fond i on i, katerih dohodki ne presegajo 4900 Din letno. Med skupne dohodke spadaio vsi dohodki brez razlike naslova. V slučaju skupnega gospodinjstva se štejeio vsi dohodki vseh članov in je rodninski starešina davćni obvezanec za vse. Povećanje imovine potom dedšćine se ne smatra za povećanje dohodaćov.

Dohodki izvirajoći iz službenega razmerja so podvrženi samo davku na skupne dohodke. DAVEK SE RAČUNA DO SLEDEĆI LEŠTIVCI: od prvih 5000 Din 1%, od drugih 5000 2%, od tretjih 5000 3%, od četirih 5000 4%, od petih 5000 5%, od nadalnjih 10.000 6%, od nadalnjih 15.000 7%, od nadalnjih 20.000 8%, od nadalnjih 30.000 9%, od nadalnjih 50.000 10%, od nadalnjih 100.000 11%, od nadalnjih 150.000 12%, od nadalnjih 200.000 13%, od nadalnjih 300.000 14%, od nadalnjih 500.000 15%. Pri dohodkih nad 1 milijon se poveća davčna mera za vsakić začetih 200 tisoeć za 1%, tako da doseže pri 2 milijonih 20%.

Ostale točke zakona se nanašajo na davćno administracijo in vsebojeće predpise glede načina odmere daveka, sledje poshovanja davćnih komisij itd. Dosećlost davkov bo kakor doslej četrtletna in sicer 1. januarja, 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra. Za dosećle, a ne plaćane davke se zaraćunajo 6% obresti. Pravica države na odmero daveka zastari v šestih letih, plaćilo daveka pa v petih letih.

Delavstvo proti klerikalnemu terorju

Klerikalna nasilstva proti organiziranemu delavstvu in njegovim predstavnikom so alarmirale vse socialistično orijentirano delavstvo ne glede na rasne struje. To je pokazal tudi snoćni protestni shod, sklican povodom brutalnoga odpušta talnoga Saveza železnićarjev g. Jurila Stanka. Velika dvorana Mesimera doma je bila doćela uaploćnena železnićarjev in drugih delavcev. Zborovanje je otvoril g. Jernećić, ki je bio nato tudi izvoljen za predsednika. V svojem nagovoru je opozarjal na nevarnost, ki jih pripravljajo delavskim strokovnim organizacijam današnji politični mogotci.

Kot prvi govornik je nastopil g. Makuc, ki je izvajal med drugim: »Položaj na naših železnicah je neznosan. Treba si je zapomniti to: Kadarkoli so na vladi klerikalci, uda rijo najprej po železnićarjih. Odvezli so delavstvo legitimacije, pometali so jih na ceste sto in sto, zniližali so jim prejemke. Z nasilnim odpuštom soderuga Stanka, ki so ga izposlovali oni, so hoteli zadati smrten udarec železnićarskim strokovnim organizacijam. Vpregli so proti železnićarjem ves viadni aparat. Policija je večeraj trkala plakativne pozive na nocojšnji shod!«

Policijski komisar: »To ne spada sem; ne halite o temi! Zborovalci burno protestirajo in kličeo: »Stramotać! »Pustite ga!« Naj govori!«

G. Makuc nadaljuje: »Stanko je bil opušćen brez zaslišanja. Samo zato, ker je na javnem shodu oćital vladi, da štiti lumpu. In je to tuđ dokaz. Klerikalci pa so ga deklarirali za državi nevarnoga ćloveka in ga vrgli. Organizirano delavstvo se mora in se bo zani zavzelo. Zankrat bodo podvezli vse legalne korake, da bo odpušt iz službe prekladan. Da pa se taki slučaji ne bodo ponavljali, zahtevajo delavci svoje zampnike po delavnicah in progah, zahtevajo oćivotvorenje zakona o zaštiti delavcev.

Od g. Makuca predlagana brzjojavka na prosvetnoga ministra z zahtevu zopetnega sprejema g. Stanka je bila soklasno sprejeta.

Drugi govornik je bio g. Ošlak iz Mari-bora. Povdarjal je: Stanko je žrtve nasilja. Izkušnja nas ući, da se godi delavstvu najslabše, kadar so na vladi klerikalci. Ze 1. 1920 se je z morlo na Zalošći cesti začela križeva pot železnićarjev, ki še danas ni konćana. Ni še znano, kaj vse sta se dogovorila g. Vukićević in Korošec na Bledu, vemo pa, da je dobio Korošec Slovenca v popolno eksploataciju. Pri tem se je razgalil tudi klerikalni lažisocializam. Klerikalci so najhušji sovražniki delavstva, ki mora zato proti njim nastopiti v struñljenih vrstah.

Ko se je potoćio viharno navdušenje, ki je sledio izjavljanem g. Ošlaka, se je javil k besedi inž. Gustinćić, kateremu pa policijski komisar ni pustil govoriti, češ da nima za to nikake kvalifikacije. V dvorani je nastal strahoviti hrup, vendar pa so ostali vsi protesti brezuspešni, ker je policijski komisar vztrajal na svoji prepovedi. Vihar se je še toćeleć, ko se je na odru pojavil g. Stanko sam, ki je nato kratko orisal historijat svojega odpušta in izjavil, da ve, da je prišeo predlog za ta ćin iz klerikalnih vrst. Viharne ovacije so bile dokaz simpatij in solidarnosti železnićarjev.

Na kratko sta govorila še g. Marcel Zorka in Kisevec, ki sta osiro obsojala nasilniške metode klerikalnoga režima, nakar je bil shod med splošno napetostjo in razburjenostjo zakljućen.

Konferenca

o komercijalizaciji železnice

Beograd, 18. novembra. po. Generalni direktor državnih železnice Gjurić, ki se je te dni vratio iz Pariza z mednarodne železnićke konferencie, je sklicao za dne 5. decembra v Beograd konferenco železnićkih strokovnjakov in zastopnikov gospodarskih krogov. Konferenca se bo bavila s vprašanjem komercijalizacije državnih železnice v smislu predloga prometnoga ministra.

Znaćilen incident v Parizu

Berlin, 18. novembra. h. »Vossische Zeitung« poroća iz Pariza: Jugoslovenkić zunanji minister dr. Marinković, ki se je 11. t. m. udelećil proslave premirja, je na diplomatski tribuni zadel na italijanskoga poslanika grofa Manzonića. Dasi sta oba že nad 20 let v osebnih odnošajih, se je Manzoni, ko je opazil dr. Marinkovića, demonstrativno obrnil v stran ter se prićel razgovarjati s nekim drugim diplomatom, da bi tako ignoriral Marinkovićevo navzoćnost. Dr. Spaljaković, ki je hotel mućno situaciju rešiti, je stopil k Manzoniću ter ga pozdravil s besedama: »Ljubi grof! Dovolite, da vas seznamim s našim zunanjim ministrom!« Manzoni se je prićlonil, nato pa takoj zopet obrnil v stran. Ta seće sedaj znani incident, ki je za trenutno napetost med Italijo in Jugoslavijo znaćilen, se v pariskih diplomatskih krogih živahno komentira.

Odmev Marxovega dunaj-skega obiska v Pragi

Praga, 18. novembra. s. V zunanjem odboru senata je govoril narodnodemokratski senator dr. Brabec obirno o prikljućitvenom vprašanju in izjavil, da ne more nikdo pristati na prikljućitev Avstrije h Nemćiji, kdor želí ohraniti mir. Če govore o elementarnih silah, ki bodo prikljućitev izsilile, je treba počakati, da pridejo te elementarne sile do veljave. Nikakor pa ni v interesu mira, ta proces na kak način pospeševati. Iz prikljućitvenoga vprašanja bi moral brezpogodno nastati velik spor, v katerega bi lahko posegli moćni faktori in v katerega bi bile zapletene vse nasledstvene države.

Poostritev situacije na Kitajskem

Šanghai, 18. novembra. (lo.) V industrijskom okrugu Putung so izbruhnili veliki delavski nemiri. Stavkalo je 26.000 delavcev, ki so burno demonstrirali po ulicah. Policija je morala rabiti oružje in je ubila več oseb. Ker so zavzeli nemiri protiv večeru nevarne dimenzije, so izkrcali Japonci v varstvo svojih interesov moćne mornarićke oddelke.

London, 18. novembra. (lo.) Ker postaja položaj v Hankovu vedno bolj napet in so v nevarnost anglićki interesi, je vlada sklenila, da se anglićka koncesija v Hankovu zopet vlašćo zasede. Križarska »Vindictive« je proleća ovelje, da odleće s oddelkom 350 doćetno v Hankov.

Ofenziva delavske stranke v spodnji zbornici

Naćrt delavske stranke, da bi izsilila z onemogoćenjem dela v zbornici razpust parlamenta in nove volitve

London, 18. novembra. d. Većerajnja seća spodnje zbornice je dokazala, da je bilo večerajnje postopanje opozicije zelo dobro premišljeno.

Doćim se je večeraj popoldne vršila skoroć pred prazno spodnjo zbornicu obićanja seća brez prave vsebine, je imela delavska frakcija važno sećo. Po kratkem razgovoru, na katerem je bilo soglasno odobreno večerajnje postopanje stranke, je frakcija sklenila, pooblastiti Macdonalda, naj zahteva od Baldwin, da doloći nove seće, da se ponovi nedovršena deбата o premoćovni industriji. Obenem je bilo sklenjeno, da bo stranka, ako bi Baldwin ropet molćal, odgovorila demonstrativno in obstruktivno.

Neposredno pred tretjim ćitanjem zakona o filmih je vprašal Macdonald Baldwin, ali je vlada pripravljena doloćiti za razpravu o premoćovni industriji pred boćićnim poćitnicami nov termin. Med živahnim odobravanjem konservativcev je Baldwin izjavil, da vlada po večerajšnjih dogodkih nima poveda za to.

Nato je izjavil Macdonald, da ga je stranka pooblastila za predlog protiv postopanju ministarskega predsednika, ki se glasi: »Spodnja zbornica protestira, da ministarski predsednik pri razpravi o resoluciji glede rešenoga položaja v premoćovni industriji, ki je vsebovala tudi nezapnućno vladi, namennoma ni dal nikakoga opravćila ali pojaćnila v zadevi.«

Ker je parlament obenem tudi državno sodišće, bi ta resolucija, ako bi bila sprejeta, pomenila državnopravno ugotovitev, da Baldwin ni izpolnil svoje doćnosti glede odgovornosti napram parlamentu. Predlog bo seveda s ogromno većino konservativne stranke odklonjen, vendar pa dokazuje veljeć opozicije, da hoće z vsemi sredstvi diskreditirati vlado, zadrživati parlamentarno delo ter doseći po vzoru liberalcev v letu 1905, razpis novih volitev. Delavska stranka računa pri tem predlogu tudi na podporo liberalcev, ker je še Lloyd George oznaćil Baldwinovo državnopravno postopanje kot sramoto. V parlamentarnih krogih pričakujejo že pred debatu o nezapućnosti protiv Baldwinu nove incidente.

V ćetrtak 24. t. m. se bo spodnja zbornica na predlog opozicije bavila z razoroćitveno politiko vlade in neuspehom ženevske konferencie o razoroćitvi na morju. Opozicija se bo pri tem opirala na izjavljanja lorda Cella, češ, da je zakrivil polom ženevske konferencie zakladni kancelar Churchill, dasi v političnem oziru ni odgovoren za proraćun mornarićkega ministarstva in za znanajoćo politiko vlade. Ker je Churchill kot odkrit proturisićki politik in nasprotnik socializma pri delavski stranki že dalj ćasa osvraćen, je pričakovati burnih nastopov med govorniki delavsko stranke in zakladnim kancelarjem.

London, 18. novembra. (be.) Macdonald je tećko obolel.

London, 18. novembra. (be.) Zbornica je

Komunistična akcija v Franciji

Poincaré o doćnostih poslanцев.

Pariz, 18. novembra. s. Kot odgovor na razne kritike, ki so se siliale ob priliki debase v mornarićkom proraćunu v zbornici, je izjavil mornarićki minister glede dogodkov v mornarićkić jenićnici v Toulonu in glede demonstracij posadke ladje »Ernest Renand«, da se mora vzrok za te demonstracije iskati v stalnih hućkarijah komunistov. Iz Moskve v Francijo odposlani delegati imaju predvsem nalogo, da dezorganizirajo francosko vojsko in mornarico. Mornarićki minister je izjavil, da ne bo samo v interesu mornarice, temveć tudi v interesu mladih mornarjev in njihovih roćdia preprećiti te poskuse demoralizacije.

Socialistićni poslanec Renaud je protestiral, da je Poincaré odgodil posvetovanja na pondeljek popoldne, ker je on ta dan zadržan. Ko je Poincaré zakljućil, da je doćnost poslanцев sedeti v zbornici, ne pa oditi v svoja velika okroćja ter staviti vprašanje zapanja, je Renaud umaknil svoje pripombe.

Pred novo vladno krizo v Belgiji

Bruselj, 18. novembra. d. Parlamentarna frakcija delavske stranke je sklenila, da morajo vsi njeni člani s ministri vred glasovati za uvedbo polletnega vojaćkega službenoga ćasa. Pod temi okolnostmi je možno, da bo prišlo do krize vlade, ker vlada, kakor znano, v tem vprašanju ni edina. Splošno se je smatralo, da je bil dosedaj edini izhod deťstvo, da so se socialistićni člani vlade vzdržali glasovanja.

Novi maroški sultan

Pariz, 18. novembra. h. Pogreb maroškega sultana se je že vršil. Truplo je bilo položeno v stari palaći Bunhuar na mrtvaćki oder. Pred krsto so defilirale vse osebnosti. Po neki stari tradiciji mora biti novi sultan proglašen še pred pokopom. Po dolćem posvetovanju so se odloćili za tretjega sina Mulaja Hamada, ki bo vladal pod imenom Mulaj Mohamed. Novi vladar je star šele 14 let. Do njegove polnoćnosti bo vodil vladne posle regentski svet. Zdi se, da sprememba na prestolu ne bo imela nikakih političnih posledic. (Glej tudi poroćilo na 6. str.)

Trockij brez strehe

Moskva, 18. novembra. h. Vesti, da je bio Trockij ustreljen, niso resnićne. Res pa je, da skupno s svojima prijateljsma Zinovjevom in Radekom išeć stanovanja, ker so ga nenadoma deloćitali iz Kremļa. Trockij je stanoval pri prijateljski roćbini; ker pa ne pripada već komunistićni stranki, se ga noben član stranke ne upa vzeti pod streho. Trockij ponuja za stanovanje 4000 dolarjev. Kot strankin uradnik je zaslućiti 220 rubljev, dohodke od pisateljstva pa je razdeljeval med reveće, tako da je sedaj brez sredstev.

«Jadranska Straža» v Rimu

Rim, 18. novembra. h. Po izćrpnj proćuitvi stenografskih zapisok kongresa »Jadranske Straže«, ki se je nedavno vršil v Splitu, piše »Giornale d'Italia« v uvodniku, da tega kongresa ne gre prećenjevati, dasi bi bila na drugi strani velika napaka, ako bi ga ignorirali.

Amerika je premalo oborožena!

Philadelphija, 18. novembra. (be.) V društvu lige Društva narodov je imel predsednik Coolidge govor, v katerem je povdarjal potrebo ojaćanja amerićeke vojne mornarice s podmornicami in v novini križarkami. Nadalje je izjavil, da bi se morala zgraditi trgovinska mornarica, ki bi razpolagala s dovoljnim številom brzih parnikov. Ravno tako bi se morala posvetiti vsa pozornost bojnomu letalstvu in zračnemu prometu.

Letalski promet preko Oceana

London, 18. novembra. (lo.) Pred svojim odhodom v Newyork je izjavil letaleć Fom, da se je ustanovila amerićka družba za letalski promet preko Oceana. V Philadelphiji gradijo velike umetne otoke, ki bodo služili za pristališća in zasedirani sredi Oceana.

Buenos Aires, 18. novembra. (be.) Semkaj je dospelo prvo letalo bodoće roćne letalske proge med Evropo in Južno Ameriko. Progo je organizirala družba »Latino-americ«, ki je bila koncesionirana v Argentini.

London, 18. novembra. (lo.) O letalcima Mc Macintoshu in Upavonu, ki sta startala v torok za polet v Indijo, še vedno ni vesti. Rуска vlada je odredila, da se preišećeo kralj v Transkavkaziji.

Nove aretacije v Italiji

Milan, 18. novembra. h. Kakor poroća »L'Arena«, so bili bivši predsednik italijanske časopisne centrale Boncivenga in bivša poslanca Pontio in San Sebastiano aretirani in prognani. Rimska policija je aretirala tudi večje števílo prostozidarjev.

Velika eksplozija v Italiji

Livorno, 18. novembra. h. V žveplenom rudniku v Grusettu je eksplodiralo skladišće dinamita. Pod ruševinami je pokopan 15 rudarjev in dva uradnika. Dosedaj so odklopali dva trupla. Števílo tećko ranjenih je precej višoko.

Ludendorff hvali Mussolinijal

Rim, 18. novembra. d. »Popolo di Roma« objavila pismo generala Ludendorffa, v katerem hvali general Mussolinija zaradi zatiranja prostozidarstva.

Naši kraji in ljudje

Francoska proslava v Ljubljani

V ponedeljek, dne 21. novembra bomo imeli v Ljubljani tako rekoč prvo napolnjen francosko slavo. Slovenci bomo po dolgem času tih, a na kulturne način manifestirali za Francijo, njeno civilizacijo in za vse, kar smo od nje prejeli. Obnovile se bodo vezi, ki so bile pretrgane od Napoleonovih časov do danes, vezi, ki nam morajo postati zopet dragocene nad vse, če se hočemo ohraniti v današnjem boju s tem tekmovalni narodov.

Proslava bo vrhunska ideja, kateri na čast se pripravljajo. Moški zbor Glasbene Matice nam zapoje marseljezo in našo državno himno. Govorila bosta pesnik Oton Župančič in poseben odposlanec francoskega poslanstva v Beogradu. Nato zadoni veličastna Bizetova uvertura za veliki orkester »La Patrie«. Sli: Šali bomo zadnje dejanje Bizetove priljubljene »Carmen«, drugo dejanje Rostandovega plemenitega dela »Cyrano de Bergerac« in divili se bomo v baletnem oziru krasno opremljeni »Valpuržini noči« iz Gounodovega »Fausta«.

Predstava bo slavnostna. Za udeležence je predpisana črna obleka. Proslavo prirejajo vsa ljubljanska kulturna društva s pomočjo Nar. gledališča. Posebna vabila se ne razpošiljajo, uverjeni pa smo, da se bo te proslave udeležil vsakdo, ki čuti pomen našega prijateljstva z mogočno francosko republiko.

Opozorilo javnosti

Odbor za postavitev spomenika kralju Petru I. v Ljubljani je razposlal že do 13.000 prošnji glede prostovoljnih prispevkov za spomenik. Poleg tega je izdal 5000 nabiralnih blokov in postavil tako svojo akcijo na najširšo podlago. Njegovo delo doslej žal še ni imelo zaželjenega uspeha, ker se je na prošnje odzval le neznaten del naprošenih korporacij in zasebnikov, vendar je pa upati, da se odboru v doglednem času posreči nabrati toliko denarja, da se bo Slovenija s spomenikom v Ljubljani odločila velikemu borcu za naše osvobodjenje in ujedinjenje. Ne glede na ogromno propagando in pripravljeno delo, ki ga je opravil odbor z lastnimi močmi in požrtvovalnostjo poedinih članov ga pa naša javnost žal ne podpira v toliki meri, kakor bi bilo pričakovati glede na vzvišen namen te akcije. Dogaja se celo, da mečejo izvestni činitelji odboru v njegovem napornem delu polena pod noge in podirajo to, kar vse s težkimi mukami gradi.

Tako je poslal veliki župan ljubljanske oblasti že sredi avgusta vsem sreskim poglavarjem okrožnico, v kateri jih poziva, naj zbirajo v svojem področju prostovoljne prispevke za spomenik kralju Petru ter pošiljajo denar ravnateljstvu pomožnih uradov velikega župana. V okrožnici pa ni povedano, za kateri spomenik se nabirajo prispevki,

tako da si darovalci niso na jasnem, kajti spomenike kralju Petru nameravajo postaviti skoraj istočasno kakor v Ljubljani tudi v mnogih drugih krajih naše države. Smatramo, da je postavitev spomenika kralju Petru v Ljubljani zadeva, ki se tiče v prvi vrsti Slovenije in da za nas Slovencev nihče ne more zanemariti, da bi prispevali za spomenike v drugih krajih, dokler sami v svoji prestolnici nismo postavili spomenika.

Zato opozarjamo vse darovalce brez izjeme, naj se prepričajo, za kateri spomenik so namenjeni prispevki, preden kaj darujejo. Slovenija bo itak s težavo zbrala za spomenik v Ljubljani potrebni znesek in zato se nam zdi vsaka sporedna akcija, pa naj bo namenjena spomeniku v kateremkoli drugem kraju, neumestna in za Slovenijo nesprejemljiva. Vse darovalce naprošamo, da pošiljajo prispevke neposredno odboru za postavitev spomenika kralju Petru I. v Ljubljani. Kongresni trg 1-11, štev. čekovnega računa 14673. Pri predložitvi nabiralnih pol in blokov naj se pa vsak darovalec prepriča, je-li prispevek res namenjen spomeniku v Ljubljani. Neobhodno potrebno je preprečiti vsako akcijo, ki ovira delo odbora za postavitev spomenika kralju Petru v Ljubljani.

Mariborski občinski svet

Maribor, 18. novembra. Za današnjo sejo občinskega sveta, ki je pričela ob 17. je vladalo veliko zanimanje zlasti med množičnimi poslušalci za stanovanja v novih mestnih hišah. Zaradi koncerta, ki ga je zvečer ob 20. priredil odbor za postavitev spomenika kralju Petru, se je morala seja skrajšati. Župan je ob otvoritvi naglasil, da je najvažnejše delo te seje do delitev stanovanj, ki pa se mora obravnava v tajni seji. Nato so bili določeni člani volilnih komisij za občinske volitve. Župan je sestavljeno listo prebral in je bila soglasno sprejeta. Mestni svet je pooblaščen, da določi namestnike za slučajno zadržane člane.

Interpelacija socialitov.

Socialisti so stavili več vprašanj in predlogov. Prvi predlog gre za tem, naj bi se povodom železniške konference z Avstrijo, ki zaseda te dni v Mariboru, sprožilo vprašanje odprave potnih vozov Predogu je občinski svet priznal očitnost.

Drugo vprašanje se tiče popravila barak v Danjkovi ulici. Po nekdanjem sklepu občinskega sveta sta dve baraki popravljene, tretja pa še ne. Ko je občinski svet o tem sklepal, je bilo določeno, da se popravi tudi tretja baraka. Ne glede na to, ali je last občine ali pa erarija Interpelant dolži župana samovoljnega spreminjanja sklepov občinskega sveta. Župan je na interpelacijo odgovoril, da je med tem časom gradbeni urad ugotovil, da barake ni mogoče več popraviti in da bi bil to stran vržen denar. Občina je med tem poskrbela večje število stanovanj, kar je gotovo več vredno, kakor pa popravilo razpadajoče barake.

Temu pojasnilu je ugovarjal socialistični občinski svetnik g. Bahun, ki pa ga je žu-

pan prekinil, češ, da zadeva sploh ni v debati. Končno je g. Bahun vendarle dobil besedo ter zahteval, da se pri razdelitvi stanovanj v prvi vrsti upošteva največje stanovanjske reveže, nastanjene v barakah.

Tretja interpelacija kritizira razširjenje tovarniškega obrata v Linhartovi ulici, češ, da vso sosesko vznemirja najhujši ropot in da pri dovoljenju za razširjenje obrata gotovo ni bilo vse v redu. Župan je očitke zavracal, češ, da je bilo dovoljenje izdano rednim putem in da se o tej zadevi v občinskem svetu ne bo več razpravljalo. Podoben primer razširjenja obrata je tudi v Mlinski ulici, kjer pa je župan ugovor zavrnil z enako utemeljitvijo.

Zadnja interpelacija se tiče izvoščkov, ki so v nevarnosti, da izgube dosežanje staljalske na Grajskem trgu. Občinski svetnik g. Eržen je naglasil, da je zadruška izvoščkov že dovolj ogrožena zaradi uvedbe avio-busnega prometa in da bi se morale vse zadeve izvršiti v sporazumu s prizadeto zadruško. Županu je očitel občinski svetnik Bahun, da je neka interpelacija zaradi pokolnne in podpore bivšega mestnega uslužbenca še vedno nerešena, da li je bila stavljena že pred pol letom. Župan je zatrjeval, da je stvar že rešena in obljubil točni odgovor na prihodnji seji. Ob 18. je bila seja zaključena, nakar se je vršila še tajna seja.

Zopet letalska katastrofa

Sarajevo, 18. novembra.

Danes okoli 10. dopoldne se je pripetila na sarajevskem letališču težka letalska nesreča. Tri vojaška letala so se dvignila v zrak k vežbam. Ko so bila letala okrog 400 m visoko je prišlo iz nepoiznanega vzroka do karambola.

Letalo, v katerem sta bila poročnik Rudolf Normali in mehanik Bratič, je zaradi udarca strmoglavilo na zemljo in se popolnoma razbilo. Poročnika Normalija in Bratiča so potegnili popolnoma razmesarjena izpod ruševin. Bratič je bil še pri življenju in so ga pripeljali v sarajevsko bolnico, vendar pa ni nobenega upanja da bi mu rešili življenje. Drugo letalo je po srečnem manevriranju pilota, čeprav precej havarirano srečno pristalo. Materijalna škoda je zelo velika.

Člani zloglasne apaške družbe v Zemunu pod ključem

V zadnjih petih mesecih so izvršili nad 150 vlomov, tatvin in goljufij.

Nočni patrulji zemunske policije se je pred večeršnjim posrečilo, da je aretirala več članov zloglasne zločinske družbe, ki je vršila svoja posla v okolici Zemuna, Beograda, Pančeva, Niša, Mladenovca in Skoplja. Med aretiranci je vlad družbe Dušan Stejić, nazvan »Vampir«, bivši kazenec in sedaj vojni begunec, dalje njegov brat Jovan Stejić, imenovan »Kofac«, in Georg Djura Selgrad, imenovan »Arapi«.

Nočna patrulja se je prednočnim okoli 23. ure napotila v glavno ulico, odkoder se je nameravala vrniti na glavništvo. Komaj pa je zavila v ulico, je zapazila pred vodom neke manufakturne trgovine neznane ljudi, ki so se tiho razgovarjali med seboj in napravljali vris, kakor da se pripravljajo na vlom. S kljuc, naj obstoje, sicer padejo strehi, je nočna patrulja naskočila neznanca, ki pa se niso zmenili za grožnje, temveč so se bliskoma razkropili v stranske ulice. Odtod so bežali v park ob pristanišču, policija pa za njimi.

Ker je zaradi teme pretila nevarnost, da se bo vsem zločincem posrečilo zbežati, je policija zasedla vse vhode in izhode parka in čakala na njihov povratek. Po enournem čakanju se ji je posrečilo, da je zajela zgoraj omenjene zločince in še več drugih članov opasne banditske družbe, dočim so se ostali zaenkrat še odtegnili roki pravice.

Pri zaslišanju so vsi lopovi tajili svoje zločine, izvzemši Jovana Stejića, ki je mirnodušno priznal, da je izvršila zločinska družba v zadnjih petih mesecih nad 150 vlomov, tatvin in goljufij. Od teh samo v Beogradu okoli 30. V prid nadaljni preiskavi ne daje policija nobenih podrobnih informacij. Upati je, da bodo v kratkem aretirani še vsi ostali člani zločinske družbe, ter da se bodo prebivalci v okolici Beograda za dalj časa oddahnili pred njimi.

Danes premijera!
Predstave ob:
4., pol 6., pol 8. in 9.

Tragedija v Alpah

Vladimir Gajdarov

Lucy Doraine

LOUIS RALPH in

ENIG NEUFELD

so navzoči pri tragediji na ledeniku

JUNGFRAU

v Švici

Krasni naravni pomenki švicarskih Alp.

Danes premijera!

kino DVOR

Hvaležnost nacije

V dobi, ko je vso srbijsko domovino, malo toda enodušno Srbijo preveval en duh, ena ideja in ena želja, duh ljubezni do naroda, ideja osvoboditve in ujedinjenja neosvobojenih bratov, želja, da vsakdo čim bolj in čim iskrenje služi domovini, tedaj se je dvignila tudi ona, mlada Studenčanka, da s puško v roki pomaga svojemu rodu. Opojena s slavo železnega polka je mlada devotica Milunka Savičeva vstopila kot dobrovoljka v drugi polk, imenovan »železnici«.

Iz borbe v borbo, iz slave v slavo je Milunka pridobivala na svojem telesu rane, na svojih ramenih zvezdice, a na svojih prsih odlikovanja.

Ko je končala svetovna vojna, se je Milunka vrnila domov s činom narednika, s številnimi vojaškimi odlikovanji, med njimi z nekim francoskim odlikovanjem in z našo Karagorgiovo zvezdo z meči. Ali obenem se je vrnila s pohabljenim desno nogo in z bedno invalidnostjo celih 100 Din.

Milunkina noga, ki jo je žrtvovala za današnjo veliko domovino, za državo, v kateri se namesto nekdanjega navdušenja, patriotizma in požrtvovalnosti vrstijo na dnevnem redu ropi in poželenja po divjem in lehkomišelnem življenju. Milunkina noga je bila še nezacepljena. In med tem, ko je Milunka svojo pohabljeno nogo zdravila v morski vodi, je letos obenem okopavala dalmatinske vinograde, da si vsaj tako omogoči življenje. Ko pa se je sedaj na jesen vrnila v Beograd, se je obrnila na ministre in poslanke, — ne da bi ji dali kako podporo, marveč da bi ji preskrbeli kako službo, s katero bi se lahko dostojno vzdrževala.

Toda oni? Oni so jo napotili k invalidskemu združenju... (Po »Politiki«.)

Polijski ukrepi za omejitve beračenja v Ljubljani

Ljubljana, 18. novembra.

Kakor sleherni petek, so berači tudi danes naravnost oblegali Ljubljano, — trgovine, urade in stranke po hišah, pa tudi pasante na ulicah.

Klub pritiskajočemu mrazu so bili prosjaki na nogah že prav zarana. Obiskali so trg ter prosjaki tam od človeka do človeka, nadlegovali branjeve ter kupovalke in kupovalce. Pred trgovinami so se nastavljali še preden so bila odprta vrata. Nato so drug drugemu kar podajali kljube in v marsikaki trgovini je bilo hkrati več beračev kakor kupecv. Gospodinjice po stanovanjih so bile ves dopoldne skrajno nervozne. Čuda ni, kajti mrz je silil v sobe pri odprtih vratih, med katerimi je stal ubogi prosjak. Obraz je bil jezen, srce pa mehko in roka dobrotna, kajti prazen je odšel le tak, ki je premočno dišal po jersu...

Da, ti berači! Marsikdo se nam zasmili, ako gre, tresoč se slabosti, oblečen v lahke cape skozi zimski dan. Toda odvratni je pogled na zabuhel obraz pijanca ki samo izrablja dobroto ljudi in nese vsak dinar sproti v žganjarno. Ne manjka med beraškim svetom tudi pičnik, ki begajo prepite alkohola po cestah in povzročajo pravcate škandale.

V splošnem je bil današnji petek za berače »krajn«: slab Ravno na petek se je namreč odločila policija, da beračenje temeljito preišči. Policijsko ravnateljstvo je izdalo danes pravilnik za preprečenje beračenja po Ljubljani. Sporazumu z magistratom deli policija berače v tri kategorije: v delazmožne, delazne in otroke.

Delazmožne berače bo policija odslej ne glede na njih pristojnost aretirala ter postopala z njimi po zakonu Delazne berače

bodo enako aretirali in če sodno kazensko postopanje ne bo obetalo uspeha, bodo oddani v odgovorni zapor mestnega magistrata.

Otroci, zasačeni pri beračenju, bodo vedno oddani mestnemu magistratu, vendar je prej ugotoviti, kdo jih je navajal ali zlorabljal pri beračenju, nakar bo dotičnik takoj ovađen.

Varnostna straža ima dolžnost, da pri vsaki priliki zasleduje berače. Vršiti mora ob nedeljah in praznikih, pa tudi med tednom pohode povsod, kjerkoli se po navadi berači nastavljajo. Hrome in zaradi starosti onemogle berače bodo prevažali na polico z vozom. Tu bo v akcijo stopil, oziroma je že danes opravil svojo dolžnost tako zvan »zeleni Henrik«, novi voz, ki stoji sicer pohlevno v policijskem hlevu.

Omejeno je nadalje tudi nabiranje darov v občekoristne ali društvene namene. Četli dnevni id. so odslej vezani na posebno oblastno dovoljenje. Je sicer nekoliko delikatna ta stvar, da je policija tudi javno nabiranje darov vpletla v svoj »pravilnik za preprečenje beračenja po Ljubljani«, toda žepom Ljubljančanov to gotovo ne bo škodovalo. In to je glavno.

Beda in greh

Litija, 18. novembra

Ivan Rogelj, trgovec in gostilničar na Sv. Gori pri Litiji se je te dni odpravil z doma. V gostilniški sobi si je pripravil sukno, v katero je shranil listino z večjo vsoto denarja, nato pa je za kratek hip odšel v trgovino, ki se nahaja v isti hiši nasproti gostilne.

Rogljeve odsotnosti v gostilniški sobi se je v pripravnem trenutku poslužila Angela V. iz Roviš, ki si je prilastila listino v sukni. Preden je odšla domov, je stopila še v trgovino in nakupila raznega blaga v skupni vrednosti 248 Din. Na mizo je položila bankovec za tisoč dinarjev, da bi ji Rogelj izplačal preostanek.

Ko je imel Rogelj bankovec, ki je bil na enem koncu odrtan, v rokah, se je spomnil, da je prejel dan poprej sličen bankovec in da ga je spravil v listino, da bi plačal z njim razne potrebitine. Ker mu je postala zadeva z bankovcem sumljiva, je stopil v gostilno, pregledal vse žepe in s presenečenjem ugotovil, da mu je listnica izginila.

Rogelj je nato trdo prijel osumljenko zaradi tatvine, a ta je svojo krivdo odločno tajila. Ko pa so jo orožniki aretirali, je takoj priznala svoje dejanje. Izpovedala je, da jo je zapeljala k tatvini zgolj beda. Meseca maja je izbruhnil v njihovi hiši v Rovišah požar, ki je upepelil vso planinsko vasico. Več dni nato so našli njenega moža, ki je vzdrževal družino, obešenega v bližnjem gozdu.

Po aretaciji so Angela, ki je krivdo priznala izpustili in prepustili domači oskrbi. Angela je bila namreč tik pred porokom. Komaj je prišla domov, je že prijel na svet krepak deček. Ubogi mladiček mora že sedaj okušati vso trpkost življenja. Bo trma mu iščelo, a zastonj, ker so mater razkrinkali kot tatko. Kakor hitro bo mati mogla ostaviti otroka, bo morala v zapor.

PURGEN

splošno znano sredstvo začiščenje želodca in črev.

Kulturni pregled

Ljubljanska drama.

Sobota, 19.: »Medeja«. C
Nedelja, 20.: ob 15.: »Večni mladenič«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv. Ob 20.: »Dva bregova«. Izv. Ponedeljek, 21.: Zaprt.

Ljubljanska opera

Sobota, 19.: »Bajadera«. Izv.
Nedelja, 20.: ob 15.: »Faust«. Ljudska predstava pri zniž. cenah. Izv.
Ponedeljek, 21.: Slavnostna predstava v proslavo prijateljske zveze med Francijo in Jugoslavijo. Izv.

Mariborsko gledališče

Sobota, 19.: »Eva, deklica iz tovarne«. A. Premijera.
Nedelja, 20.: ob 15.: »Pygmalion«. Ljudska predstava po »ako znižanih cenah. Ob 20.: »Eva, deklica iz tovarne«.

Celjsko gledališče

Sobota 19.: »Roka pravice«. Krstna predstava.
Nedelja 20. ob 4. popoldne: »Roka pravice«. Ljudska predstava.

Opozarjamo na francosko proslavo, katero priredi uprava Narodnega gledališča in ljubljanska kulturna društva v ponedeljek, dne 21. t. m. v opernem gledališču. Opozar-

jamo, da se posebna vabila za to ne razpošiljajo. Sedeži so v predprodaji pri dnevnih blaginji in operi.

Prva repriza klasične drame »Medeja« v režiji ge. Danilove je danes, v soboto zvečer za abonente reda C.

»Bajadera« v ljubljanski operi. Danes, v soboto zvečer, se ponovi ta učinkovita opereta v običajni zasedbi kot zven predstava.

Nedelja v ljubljanskem gledališču. V nedeljo, dne 20. t. m. so v ljubljanskem gledališču tri predstave. Drama vzporedi ob 15. popoldne komedijo »Večni mladenič« z nestorjem slovenskih igralcev g. Danilom v naslovni vlogi. Zvečer se ponovi izvrstna slovenska drama »Dva bregova«, ki je žela velik uspeh pri obeh dosežanih vzporeditvah. V operi se poje popoldne ob 15. opera »Faust« v sledeči zasedbi: Margareta — gna. Majdževa, Siebel — gna. Poličeva, Marta — gna. Španova. Naslovno vlogo Fausta poje g. Banovec, Mefista — g. Rumpelj, Valentina — g. Holodkov. Wagnerja v g. Šubelj. Dirigira in režira kapelnik g. Balatka. V operi nastopi tudi celotni baletni zbor, katerega je naštudiral baletni mojster gosp. Vlček. Solopese pleše gna. Wisakova. Obe popoldanski predstavi sta ljudski predstavi po znižanih cenah. »Večni mladenič« konča pred šest uro. »Faust« pa ob šestih in 10 minut. Predprodaja vstopnic v opernem gledališču.

Uprava Sentiakobškega gledališkega odra obvešča svoje cenjene abonente in drugo občinstvo, da se bo vršila premijera izborne Molnarjeve komedije »Igra v gradu« dne 30. novembra, prva repriza pa dne 3. decembra. Predstava se je nekoliko zakasnila, ker so nekateri člani oboli. V studiju so še sledeča dela, ki pridejo še letos na oder: »Snežulčica in škrtac«, mladinska igra in »Igra s smrtjo«, komedija od ruskega pisatelja Avertenka.

Premijera »Eve« v Mariboru bo danes, 19. t. m. Zanimanje za to divno opereto je zelo veliko, zato priporočamo nakup vstopnic v predprodaji.

Avertenkova »Igra s smrtjo« na mariborskem odru. Premijera je trpela na nekaterih hibah. Prvi igralci niso razumeli, da je Avertenko duhoviti satirik. Prav sta ga razumela in podala samo Daneš in Zelenik. Zelenikova maska je bila izborna, kar ni ravnino je bil dober, bil pa je veliko bolj Gromov, kakor Avertenkovo. Savinova je predstavila navkno mesto zbadljivke. Olga in Ušikov sta bila medla.

Ljudske predstave v marib. gledališču. Po zveled drugih gledališč, bo organiziralo mariborsko ljudske predstave po najnižjih cenah (loži sedeži za dramo brez razlike po 15 Din, parterni po 12 Din, balkonski po 10 Din, galerijski po 6 Din, stojlišča po 3 Din). Prva ljudska predstava bo v nedeljo. Igrala se bo Shawova komedija »Pygmalion«. Zafetjem ob 15. uri. Priporočamo zlasti tudi znanjem ob občinstvu.

Najbolj so se ji posrečili groteskni plesi, ki jih je podala dovršeno. Kostumi so bili okusni. Akad. slikar g. Modic je omejil scenerijo na nevtalne draperije in zavese ter na izbočeni horizont z dobrimi svetlobnimi efekti. Ga. Kokotova je spremljala na klavirju precizno in apartno. Delni orkester Godebenega društva se je potrudil. Gd. Kovačeva je pokazala, da je plesalka z umetniškim strem-ljenjem. — R. P.

Cankarjev »Hlapec Jernej« na zagreb-skem odru. V soboto, dne 12. t. m. je bila v Zagrebu predstava Cankarjevega »Hlapca Jerneja« v dramatični režiji režiserja Skrbniška. Igra je prevel v hrvaščino Branko Tepavac, ki je tudi igral naslovno vlogo — kakor poroča zagrebški »Rilec«, z uspehom. Predstava je bila delavska, gledališče polno.

Sesecija ruskih Hudožestvenikov, ki je imela pred nekaj leti svojo centralo v Pragi, gostuje sedaj na Dunaju. V skupini sta še vedno Pavlov in Križanovska odpadla pa je Germanova.

Prodaja slike Vlahu Bukovca na Dunaju. V dunajskem »Dorotheum« je bila tedni prodana Bukovčeva slika »Mlad par na povratku z žetve«. Kupec je plačal zanj 25.000 Din.

Koncept rokopisa za Ibsenovo »Komedijo ljubezni« so našli v knjižnici Norveškega znanstvenega društva v Oslu. Ibsen je ta koncept najbrže podaril kakemu prijatelju, ki ga je izročil imenovanemu arhivu.

Domače vesti

Poverjenikom in članom „Vodnikov družbe“

Družbina pisarna je pričela razporežiti letošnje knjige. Prvi jih dobe člani v mariborski oblasti, za njimi pridejo člani v ljubljanski oblasti in v Ljubljani.

Pozivamo gg. poverjenike, naj istočasno z razdelitvijo knjig zanesljivo pobere pri članih tudi članarino za leto 1928. v znesku 20 Din.

Člane pa naj izročijo poverjenikom, ko pridejo k njim po knjige, članarino 20 dinarjev za leto 1928.

Poverjeniki in člani naj uvažujejo, da pritrpanjo s tem družbi mnogo dela in veliko stroškov.

Vodstvo „Vodnikov družbe“.

* Volitve v vrhovno učiteljsko disciplinsko sodišče je šolska uprava ljubljanske in mariborske oblasti razpisala ob 26. novembra. V vrhovni disciplinski senat v Beogradu bosta izvoljena ona dva učitelja in namestnika, ki bosta dobila največ glasov iz sredov cele države. Poverjenstvo UJU nas naproša za objavo, naj šolski upravičeni z volitvami počakajo, da bodo od izvršnega odbora v Beogradu postavljeni kandidati in namestniki naznanjeni potem dnevnih časopisov, kar se zgodi čimprej.

* Uradni rezultat volitev v učiteljsko disciplinsko sodišče za ljubljansko oblast je bil, kakor nam poročajo iz vrst „Edinstva“ naslednji: UJU 1006 glasov, Edinstvo 382; praznih in razcepljenih glasov 143.

* Naprednemu učitelstvu v krškem okraju sporoča G. Saša Dominko, šolski upravičitelj v Bočki, da je v teku akcija za osnove učiteljskega društva „Edinstvo“ tudi v krškem srezu. Priglasje sprejema g. Dominko.

* Hlmen. Poročil se je 17. t. m. g. Franc Urlep, trgovec in posestnik v Ljubljani z gospodnjo Viki Kušarjevo hčerko trgovca in posestnika iz ugledne Kušarjeve rodbine na Vrhu — Kostjurovsky Žorž, poštni uradnik v Črnomlju je 18. t. m. poročil g. Tinko Pehani iz Žužemberka.

* Bilo srečno! 1693
* Smrtna kosa. Bridka izguba je zadela našega uglednega šolskega in prosvetnega delavca g. prof. Ivana Baljžja. Umrli mu je včeraj po daljšem bolehanju v najlepši dobi zvesta življenska družica gospa Davorina Pokojnica, ki je bila hčerka velozgodnega krškega trgovca, zavednega narodnjaka, pok. g. Val. Lapalčeta in se je že v dekletskih letih udeleževala v društvenem delovanju v Idriji. Posebno je bila agila v šolskem pokretu in je ostala zvesta Sokolici tudi po poroki v Ljubljani. Sokol I. izgubila s pokojnico agilno sestro in ji bo ohranil časten spomin. O. prof. Baljžju izrekamo ob težki izgubi blage, srčno vdanega gospo Darinko najgloblje sožalje — V četrtek so položili k večnemu počitku na pokopališču pri Sv. Križu orožniškega podnarodnika Martina Rupnika, doma iz Juljske Krajine. Pokojnik je preminul na posledičnih vojnih strelavicah. Pokojnik je bil vzoren, zvest tovariš, priljubljen pri svojih vrstnikih in poveljnikih. Njegovi tovariši orožniki so mu poleg izkazane vojaške časti zapeli ob grobu žalostno „Vrgred se povrne“, kar je napravilo na njegove svojce ter na vse navzoče najgloblji vtis. Naj mirno počiva v ljubljani jugoslovanski zemlji!

* Smrt grofa Vladimirja Bobrinskiga. V Parizu je prešlo sobotno umrl veliki ruski patrijarh grof Vladimir Bobrinski, ki je bil — kakor znano — osebnih prijateljev zadnjega ruskega cara. Grof Bobrinski se je pred leti mudil tudi v Sloveniji.

* Javna zahvala. Pokrajinski odbor Jugoslovanske Matice izreka vsem svojim podružnicam, vsem prosvetnim društvom in organizacijam in vsem posameznikom širom Slovenije svojo iskreno zahvalo za učinkovite manifestacije ob priliki sedme obletnice žalostnega rapalskega dne. Posebno zahvala izreka vsemu slovenskemu učitelstvu, temu največjemu svojemu podpiratelju, da se je tudi takrat odzvalo prošnji Jugoslovanske Matice ter z besedo in dejanjem podprlo njeno narodno — obrambno delovanje. Za pomoč in sodelovanje se dalje zahvaljuje vsem predavateljem in govornikom, ljubljanskim in drugim ženskim društvom in dijakom za požrtvovalno zbiranje prispevkov, trgovcem, ki so okrasili svoja izložbena okna dnevnemu primeru, našemu časopisu, ki je tako močno podprlo to našo akcijo ter vsem, ki so prispevali za cilje Jugoslovanske Matice in na kakršnekoli način sodelovali pri teh manifestacijah. Ob tej priliki prosil Pokrajinski odbor Jugoslovanske Matice v Ljubljani vse svoje podružnice in druge organizacije, ki so priredile zbirke na korist Jugoslovanske Matice, da mu nakažejo nabrane svote, ki se bodo objavile v časopisih.

* Kravja dolina. Glede na listek tega naslova ugotavljamo, da se tam opisani dogodek ne namša niti na gostilno gospe Milkočeve, niti na Možinovo gostilno (gostilničar g. Černe) niti vobče na kako res obstoječo gostilno v Kravji dolini.

* Preiskava o otmiči Alfreda Ciriča. S Sušaka poročajo, da je včeraj dospel tla-kaj italijanski general Grosetti iz Rima, ki bo vodil preiskavo glede poskušene otmiče bivšega fašističnega oficirja Alfreda Ciriča. Njegova naloga je predvsem, da ugotovi, v koliko zadene krivda karabinierskega majorja konte Grochija. Razprava proti obdolženemu Kodriču in Gaglianiju se bo vršila koncem tega meseca.

* Dve zaporedni železniški nesreči blizu Šibenika. Predvčeršnjem se je pripetila v bližini Šibenika težka železniška nesreča. Zaradi slabe proge je iztril oseben vlak, pri čemer je bilo 6 vagonov popolnoma razbitih. Materijalna škoda je cenjena nad 1 milijon dinarjev. Človeških žrtev nesreča ni zahtevala. Včeraj pa se je pripetila na isti progi v bližini Labina druga železniška

nesreča. Iztril je tovorni vlak, pri čemer se je lokomotiva z dvema vagonoma dobesedno razbila. Škoda je zelo velika. Obe nesreči je pripisovati skrajno desolantnemu stanju te proge.

* To in ono iz Makedonije. Iz Kočane v Makedoniji nam poroča prijatelj našega lista: Se nedavno smo imeli v naših krajih krasno jesensko vreme. Sonce je pripekalo tako intenzivno, da smo pogosto bili primorani iskati sence pod vitkimi topoli in košatimi hrasti. Po dolgih petih mesecih je počenkom novembra blagodejni dež napojil razpokano zemljo. V zadnjih dneh pa se je tudi tukaj temperatura znatno znižala in vse kaže, da se bliža zima. Tudi letos je v naših krajih kruto gospodarila malarija. Mnogi so romali v razne bolnice, a se večinoma vračali bledih in upaljih lic. Zanimivo je, da tukašnji Slovenci je v redkih slučajih bolujejo na malarijo. Naši poljedelci so pospravili svoje prideleke, ki pa so vsled dolgotrajne suše — žal — zelo pihi. Edino riž, ki ga sedaj mlajijo in čistijo, je precej dobro obrodil in je glavni vir dohodkov tukašnjega prebivalstva. Prodaja se po 8 Din za kg. — Gospod dopisnik nam je poslal tudi veliko bombaža, ki se kultivira v Makedoniji, ter lepo vrtnico, ki se je razcvela v domačem vrtu. Hvala za prilazno pozornost.

Velika inventurna prodaja

NAJNIZJE CENE!

in še 20% popusta pri vsem blagu. Velika izbira za moške ter damske kostume in plašče.

Ne zamudite!
Manufaktura JOS. SNOJ,
LJUBLJANA, Prešernova 3.

* S trga ukraden voziček. Trgovski sluga Josip Skuli, uslužben pri tvrdki Schmidt Pred Skofjo št. 2, je pustil predvečer noč dvokolesni voziček, vreden 1000 Din zmagal na Požarjevem trgu. Dastav-vo ga je zaklenil, oziroma je kolepa spel z verzičo, to neznanega tatu ni oviralo ter je voziček ponoči neznanom odšel.

* Oče po nesreči ustrlel lastnega otroka. V selu Bitelji pri Sinju je tamkajšnji seljak Damjan Džalič po nesrečnem slučaju ustrlel svojega sedem let starega sinčka Mirka. Oče je nameraval ustreliti bolnega psa. Naslonil je puško na zid in sprožil. Zadel pa je svojega otroka, ki se je zgrudil mrtev na tla.

* Šofer ubil kurirja. Iz Podgorice poročajo, da je bil prošle sredo na poti od Trebinja do Podgorice ubit A. Alešević, ki je v službeni zadevi potoval v Podgorico kot denarni kurir. Ubil ga je šofer prometnega ministva.

Večina nalezljivih bolezni nastane z ulazom klic s. z. ulazno duplino. Zato deco, ki hodi v šolo, najsigurneje čuvajo od prehlada, nabohe in influence

ANACOT-PASTILE

* Volk raztrgal pastirja. Po vesteh iz Mostarja so volkovi sedaj, ko je nastopila ostra zima, v večjih čredah začeli napadati drobnico revnih hercegovinskih seljakov. V selu Dobrogošču se je v kratkem času že drugič pripetilo, da so volkovi napadli pastirja in ovce na paši. Pastir Ilija Pjevo, ki je branil svoje ovce, je skušal pregnati volka ter se spustil z njim v borbo na življenje in smrt. Borba je trajala skoraj pol ure. Končno je 14 letni liča onemogel. Ko je prišla pomoč, je bilo že prepozno. Pastir je bil že mrtev.

* Tihotapljenje italijanskih cigaret. Svojedobno je splitska carinarnica obsojila dva splitska meščana na 25.000 Din globe all leto dni zapora, ker sta vtihotapila zaboj italijanskih cigaret iz Zadra. Sedaj je generalna direkcija carin, rešujoč pritožbo omenjenih tihotapev, zvišala globo na 110.000 dinarjev, oziroma dve leti zapora.

* Tihotapljenje italijanskih cigaret. Svojedobno je splitska carinarnica obsojila dva splitska meščana na 25.000 Din globe all leto dni zapora, ker sta vtihotapila zaboj italijanskih cigaret iz Zadra. Sedaj je generalna direkcija carin, rešujoč pritožbo omenjenih tihotapev, zvišala globo na 110.000 dinarjev, oziroma dve leti zapora.

* Tihotapljenje italijanskih cigaret. Svojedobno je splitska carinarnica obsojila dva splitska meščana na 25.000 Din globe all leto dni zapora, ker sta vtihotapila zaboj italijanskih cigaret iz Zadra. Sedaj je generalna direkcija carin, rešujoč pritožbo omenjenih tihotapev, zvišala globo na 110.000 dinarjev, oziroma dve leti zapora.

* Tihotapljenje italijanskih cigaret. Svojedobno je splitska carinarnica obsojila dva splitska meščana na 25.000 Din globe all leto dni zapora, ker sta vtihotapila zaboj italijanskih cigaret iz Zadra. Sedaj je generalna direkcija carin, rešujoč pritožbo omenjenih tihotapev, zvišala globo na 110.000 dinarjev, oziroma dve leti zapora.

* Tihotapljenje italijanskih cigaret. Svojedobno je splitska carinarnica obsojila dva splitska meščana na 25.000 Din globe all leto dni zapora, ker sta vtihotapila zaboj italijanskih cigaret iz Zadra. Sedaj je generalna direkcija carin, rešujoč pritožbo omenjenih tihotapev, zvišala globo na 110.000 dinarjev, oziroma dve leti zapora.

* Tihotapljenje italijanskih cigaret. Svojedobno je splitska carinarnica obsojila dva splitska meščana na 25.000 Din globe all leto dni zapora, ker sta vtihotapila zaboj italijanskih cigaret iz Zadra. Sedaj je generalna direkcija carin, rešujoč pritožbo omenjenih tihotapev, zvišala globo na 110.000 dinarjev, oziroma dve leti zapora.

* Tihotapljenje italijanskih cigaret. Svojedobno je splitska carinarnica obsojila dva splitska meščana na 25.000 Din globe all leto dni zapora, ker sta vtihotapila zaboj italijanskih cigaret iz Zadra. Sedaj je generalna direkcija carin, rešujoč pritožbo omenjenih tihotapev, zvišala globo na 110.000 dinarjev, oziroma dve leti zapora.

* Tihotapljenje italijanskih cigaret. Svojedobno je splitska carinarnica obsojila dva splitska meščana na 25.000 Din globe all leto dni zapora, ker sta vtihotapila zaboj italijanskih cigaret iz Zadra. Sedaj je generalna direkcija carin, rešujoč pritožbo omenjenih tihotapev, zvišala globo na 110.000 dinarjev, oziroma dve leti zapora.

* Tihotapljenje italijanskih cigaret. Svojedobno je splitska carinarnica obsojila dva splitska meščana na 25.000 Din globe all leto dni zapora, ker sta vtihotapila zaboj italijanskih cigaret iz Zadra. Sedaj je generalna direkcija carin, rešujoč pritožbo omenjenih tihotapev, zvišala globo na 110.000 dinarjev, oziroma dve leti zapora.

* Tihotapljenje italijanskih cigaret. Svojedobno je splitska carinarnica obsojila dva splitska meščana na 25.000 Din globe all leto dni zapora, ker sta vtihotapila zaboj italijanskih cigaret iz Zadra. Sedaj je generalna direkcija carin, rešujoč pritožbo omenjenih tihotapev, zvišala globo na 110.000 dinarjev, oziroma dve leti zapora.

* Tihotapljenje italijanskih cigaret. Svojedobno je splitska carinarnica obsojila dva splitska meščana na 25.000 Din globe all leto dni zapora, ker sta vtihotapila zaboj italijanskih cigaret iz Zadra. Sedaj je generalna direkcija carin, rešujoč pritožbo omenjenih tihotapev, zvišala globo na 110.000 dinarjev, oziroma dve leti zapora.

* Oblike kemično čist in plisira tovarna JOS. RETCH.
* Opozorjamo na današnji oglaševanje A. Lampret. 277

35.

Ker jaz nanje reflektiram, jih prav pridno propagiram, upam, da za te kupite res dobil bom

(Dalie prih.)

Iz Ljubljane

u— Odlikovanje treh gasilcev ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva se bo vršilo jutri v nedeljo ob pol 11 dopoldne v veliki dvorani „Mestnega doma“.

u— Novinarski koncert se bo vršil, kakor vsako leto, tudi letos 1. decembra v uniojski dvorani v svojem običajnem priljubljenem in popularnem obsegu. Imel bo povodom narodnega praznika značaj svečanega koncerta, na katerem bodo zopet sodelovale najodličnejše slovenske glasbene institucije. Ljubljanske organizacije so tudi letos upoštevale dejstvo, da je prvo decembarski koncert edina novinarska prireditve, posvečena vrhuncu izrazito humanitarni svrhi in so pustile ta večer s svoje strani nezaseden Novinarski koncert bo torej 1. decembra edina prireditve v Ljubljani.

u— Sokol I. Nelzprosa smrt nam je iztrgala iz naših vrst sestro Davorino Baljžjevo, zvesto družico predsednika prosvetnega oddelka našega društva br. Baljžja. Pozivamo naše članstvo, da se udeležijo pogreba pokojnice, ki se bo vršil danes ob 14. iz mrtva šnice splošne bolnice k Sv. Križu. Kroj cilvilni z znakom. — Odbor Sokola I.

u— Narodni muzej v Ljubljani je zaradi nastale zime zaprt za nedeljske obiskovalce od vštete prihodnje nedelje dalje. Zopetna otvoritev se bo naznanila po ljubljanskih dnevnikih.

u— Brivska vajeniška strokovna šola. Dolga vrsta let je bila vroča želja vodstva Zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani, da osnuje strokovni tečaj ali šolo, v kateri bi brivsko — vlasuljarski naraščaj črpal ono znanje, katerega zahteva duh časa in napredka v stroki. Moderni čas stavi na obrt vedno večje zahteve, bodisi v pogledu higiene ali mode same. S teoretičnim in praktičnim znanjem dobro podkovani podinec pa bo z lahkoto premagal vse težave, ki mu jih bo v bodočnosti nalagala njegova stroka. Končno se je želja izpolnila. V nedeljo dne 13. novembra t. l. se je šola otvorila in pouk začel, za kar gre največja zahvala požrtvovalnemu odboru zadruga, posebno tajniku g. Sinkovcu Albimu. Zahvala bodi tudi onim gg. mojstrom, ki so šolo opremili z najnujnejšim inventarjem ter na ta način omogočili pouk. Pri ustanovitvi strokovne šole je bila volina misel, da pridemo potom iste do čim boljših moči. Dober pomočnik z zadostnim strokovnim znanjem in svest si svojega dela, bo sam sebi največja garancija, da bo v bližnji bodočnosti tudi dober poslodajalec. Da bo pa šola uspela in dosegla zaželjeni cilj, nam jamčijo že imena priznanih predavateljev strokovnjakov kakor Aleks. Gjud ml. in Metod Podkrajšek, ki bosta v tej šoli poučevala.

u— Narodno želez. glasbeno društvo „Sloga“ prosi sebi naklonjeno cenjeno občinstvo, da mu blagovolji z denarno podporo pomoči do nakupa novih instrumentov. Društvo je pooblastilo g. Stimončiča Franca, da sme nabirati prostovoljne prispevke, nakar se cenjena javnost opozarja.

u— O sodobnem estetskem psihologizmu in njegovih idejnih predhodnikih bo predavala ga. dr. Alma Sodnikova jutri v nedeljo ob pol 11. dopoldne v balkonski dvorani univerze. Prostovoljni doneski dobrodošli. K obilni udeležbi vabi Splošno žensko društvo

u— Akademski klub za Društvo narodov na ljubljanski univerzi ima svoj redni občni zbor danes v soboto, ob 15. v predavalnici št. 90.

u— Tovarišem Jadranom! V ponedeljek ob 20. se bo vršil izredni občni zbor JNAD Jadran v društvenih prostorih.

u— Starošolni JNAD Jadran. Danes v soboto, 19. novembra družabni sestanek. Zbirališče ob 20. v Jadranu, Tomanova 3. Vabimo vse starešine, da se sestanka v čim večjem številu udeležijo. — Odbor.

u— Predprodaja vstopnic za predavanje Inž. Hansena o Norveški — domovini smučarstva se vrši od danes dalje v trgovini J. Gorec v palači Ljubljanske kreditne banke. Predavanje prične v sredo točno ob 19.30 na kar osobito opozarjamo javnost. Cena sedežem je 15 in 10 Din, dijaška 3 Din. Porabite to priliko in posetite izredno zanimivo predavanje!

u— Preporočaš! Preporočaš! Danes ob 17.30 se bo vršil četrti redni sestanek SJSU „Preporočaš“. Predava g. Perdo Delak o temi: „Ruski teater“. Tema je izredno zanimiva, zato se udeležite predavanja polnoštevno. — Predsednik. 1679

u— Mestno središče Saveza trezvenih mladičev v Ljubljani naznanja svoletu članstva, da se danes, v soboto ne bo vršil kurz iz „Alkoholnega vprašanja“. — Tajnik I.

u— Poverjenik Vodnikov družbe za VIE razdelitve članom letošnje knjige danes v soboto 19. t. m. ob 7. zvečer dalje v Sok. domu na Vrhu. Pobirata se bo ob enem članarina za l. 1928.

u— Poslednji dnevi Pompejev. Danes ob 14.30 predvaja ZKD v prostorih kina Matice prekrasni zgodovinski vellefilm „Poslednji dnevi Pompejev“. Slog vsebina je pometa po svetovno znanem romanu L. Belwerja. Vask klor se zanima za antiko, naj si ogleda ta veličastni film, ki tvori zaradi svojega razkošja in ogromnih scen vplek filmske tehnike. Krasni prizori potresa in propasti celih obljubljenih pokrajin zaradi izbruha ognjenika Vezuva napravijo na vsakega gledalca nepozaben vtis. Film se ponovi še jutri ob 11. dopoldne in v ponedeljek ob 14.30

Pri tej predstavi bo imela šolska mladina in dijaštvo znaten pomen.

u— Zveza slovenskih vojakov. v Mostah priredi v nedeljo dne 20. t. m. ob 17. uri družabni večer v gostilni pri ge. Stori v Vodmatu. Za dobro jedajo in pijačo prekrasno K obilni udeležbi vabi vse člane in prijatelje. — Odbor. 1710

u— Lufkovo gledališče na Taboru. Letkovo gledališče Sokola I. na Taboru igra to nedeljo ob 16. igro „Gašperček dvorani zdravnik“. Igrica, prevod iz češčine, je lokalizirana na naše razmere in je polna veselih in tragikomičnih prizorov, ki so za dečo silno zanimivi; pa tudi poučna tendenca je zastopana v igri. Predstava bo v zgornji desni dvorani, vhod pri glavnih vratih. Vstopnine ni. prostovoljni prispevki se hvaležno sprejemajo.

u— Dramatični odsek UVI v Ljubljani priredi to nedeljo ob 20. na lastnem odru v salonu pri Jerneju, Sv. Petra cesta krasno dramo v 3 dejanjih „Mrak“. Vabimo cenlj. občinstvo.

tri ob 11. dopoldne in v ponedeljek ob 14.30 Pri tej predstavi bo imela šolska mladina in dijaštvo znaten pomen.

u— Zveza slovenskih vojakov. v Mostah priredi v nedeljo dne 20. t. m. ob 17. uri družabni večer v gostilni pri ge. Stori v Vodmatu. Za dobro jedajo in pijačo prekrasno K obilni udeležbi vabi vse člane in prijatelje. — Odbor. 1710

u— Lufkovo gledališče na Taboru. Letkovo gledališče Sokola I. na Taboru igra to nedeljo ob 16. igro „Gašperček dvorani zdravnik“. Igrica, prevod iz češčine, je lokalizirana na naše razmere in je polna veselih in tragikomičnih prizorov, ki so za dečo silno zanimivi; pa tudi poučna tendenca je zastopana v igri. Predstava bo v zgornji desni dvorani, vhod pri glavnih vratih. Vstopnine ni. prostovoljni prispevki se hvaležno sprejemajo.

u— Dramatični odsek UVI v Ljubljani priredi to nedeljo ob 20. na lastnem odru v salonu pri Jerneju, Sv. Petra cesta krasno dramo v 3 dejanjih „Mrak“. Vabimo cenlj. občinstvo.

OBLAČILA

tvrdke J. Maček

LJUBLJANA, Aleksandrova 12
so najhlaže in najcenejša.

u— Društvo „Soča“ v Ljubljani vabi člane in prijatelje na prijateljski družabni večer, ki se vrši v soboto dne 19 t. m. v Ljubljanskem dvoru. Na sporedu petje, deklaracije in kuplet ter slednji tudi živa goska. K temu res kratkemu večeru prosimo, da pridete polnoštevno. Začetek ob pol 9. uri zvečer. Vstop prosti. Odbor.

u— Umetniška razstava Cadenman — Maleš v Jakopičevem paviljonu se v nedeljo 20. t. m. zaključil. Opozorjamo p. t. občinstvo, da ne zamudi prilike si ogledati to zanimivo razstavo.

u— Ne dotikajte se električnih žic! Zaradi sveže zapadlega snega so se pred par dnevi ponekod potrgale električne žice, ki so ponekod dalje časa kot je oprostljivo visele na zemljo. Da je prilijanje takih žic skrajno nevarno je v tork preizkusila mala šolarica Mari K. iz Šiške. Domov grede se je na Celovški cesti dotaknila take viseče žice in v hipu obstala. Bila je v oblasti močnega električnega toka. Pričela je kričati na pomoč, da so prihiteli do nje drugi ljudje, ki je pa tudi niso mogli rešiti. To se je posrečilo šele, ko je nekdo žico preščiščnil. Mari se je tako prestrašila, da je dobila močan živčni šok.

u— Pollicijske prijave. Od četrtka na petek so bili prijavljeni policijski naslednji dogodki: 1. tatvina vozička, 1. telesna poškodba, 1. nezgoda zaradi nepravilnosti, 1. nezgoda zaradi višje električne žice, 1. prestop prekoračenja policijske ure, 2. izsleditvi blivališča, 1. prestop obrtnega reda in 4. prestop cestnega policijskega reda. Aretacije so bile včeraj zelo številne. Tekom dneva je bilo prijetih 12 beršev. V zapor pa je moralo še 5 oseb in sicer 3 zaradi tatvine, 1 zaradi nemoralnosti ter 1 zaradi suma viona.

Smučarji na „dilce“

toda samo v „BRAJERJEVIH“ spočijalnih smučskih čevljih. V zalogi vse vrste sportnih čevljev, „gojzerje“, lovski itd. — Cene najnižje pri J. BRAJER, Brog št. 1.

u— Male tatvine. Iz nekega prostora gostine Mije Tomiča v Vodmatu. Pod jezami št. 145 je neznan zlikovec odnesel 80 Din vredno acetilensko svetilko. — V gozdu Jopca Černeta ob Večni poti je neznan tat posekal dva borovca v vrednosti 60 Din. — Iz vrta Marije R. na Selu je bilo pokradenih zadnje dni več cvetic (krizantem) vrednih 100 Din. Ivanu Drazilu je v gostilni „Zlatorog“ izmaknil neznan žepar črno usnjato klistico z vsebino 180 Din, več slik in dokumentov.

u— Narodno želez. glasbeno društvo „Sloga“ prosi sebi naklonjeno cenjeno občinstvo, da mu blagovolji z denarno podporo pomoči do nakupa novih instrumentov. Društvo je pooblastilo g. Stimončiča Franca, da sme nabirati prostovoljne prispevke, nakar se cenjena javnost opozarja.

u— O sodobnem estetskem psihologizmu in njegovih idejnih predhodnikih bo predavala ga. dr. Alma Sodnikova jutri v nedeljo ob pol 11. dopoldne v balkonski dvorani univerze. Prostovoljni doneski dobrodošli. K obilni udeležbi vabi Splošno žensko društvo

u— Akademski klub za Društvo narodov na ljubljanski univerzi ima svoj redni občni zbor danes v soboto, ob 15. v predavalnici št. 90.

u— Tovarišem Jadranom! V ponedeljek ob 20. se bo vršil izredni občni zbor JNAD Jadran v društvenih prostorih.

u— Starošolni JNAD Jadran. Danes v soboto, 19. novembra družabni sestanek. Zbirališče ob 20. v Jadranu, Tomanova 3. Vabimo vse starešine, da se sestanka v čim večjem številu udeležijo. — Odbor.

u— Predprodaja vstopnic za predavanje Inž. Hansena o Norveški — domovini smučarstva se vrši od danes dalje v trgovini J. Gorec v palači Ljubljanske kreditne banke. Predavanje prične v sredo točno ob 19.30 na kar osobito opozarjamo javnost. Cena sedežem je 15 in 10 Din, dijaška 3 Din. Porabite to priliko in posetite izredno zanimivo predavanje!

u— Preporočaš! Preporočaš! Danes ob 17.30 se bo vršil četrti redni sestanek SJSU „Preporočaš“. Predava g. Perdo Delak o temi: „Ruski teater“. Tema je izredno zanimiva, zato se udeležite predavanja polnoštevno. — Predsednik. 1679

u— Mestno središče Saveza trezvenih mladičev v Ljubljani naznanja svoletu članstva, da se danes, v soboto ne bo vršil kurz iz „Alkoholnega vprašanja“. — Tajnik I.

u— Poverjenik Vodnikov družbe za VIE razdelitve članom letošnje knjige danes v soboto 19. t. m. ob 7. zvečer dalje v Sok. domu na Vrhu. Pobirata se bo ob enem članarina za l. 1928.

u— Poslednji dnevi Pompejev. Danes ob 14.30 predvaja ZKD v prostorih kina Matice prekrasni zgodovinski vellefilm „Poslednji dnevi Pompejev“. Slog vsebina je pometa po svetovno znanem romanu L. Belwerja. Vask klor se zanima za antiko, naj si ogleda ta veličastni film, ki tvori zaradi svojega razkošja in ogromnih scen vplek filmske tehnike. Krasni prizori potresa in propasti celih obljubljenih pokrajin zaradi izbruha ognjenika Vezuva napravijo na vsakega gledalca nepozaben vtis. Film se ponovi še jutri ob 11. dopoldne in v ponedeljek ob 14.30

a— Uduženje rezervnih oficirja i ratnika javila svojim članom, da slavi 45. peš. polk v Mariboru dne 23. t. m. v kasarni kralja Aleksandra svojo slavo in to s službo božjo in rezanjem kolača ob 10.30. Ob 15. uri vojaška veselica. Uprava podobora poziva članstvo, da se udeležijo slave v čim večjem številu. Istočasno javlja, da dobavi lahko svojim članom jako poučno knjigo „Iz mog komandovanja koruškim odredom“ od div. gen. g. Ljubomira Marica. Cena 25 Din. — Kdor si želi nabaviti knjigo, naj to javi z dopisnico na upravo podobora in pošlje Din 25.—

a— Odbor vojnih oškodovancev v Mariboru, vabi vse svoje vojne oškodovance (prečane) na občni sestanek, ki se bo vršil 4. decembra t. l. ob 10. v dvorani Narodnega doma v Mariboru. Ker bo sestanek velike važnosti, naj se ga vsak vojni oškodovanec udeleži!

a— Enakovarnost v praksi. Ze z ustavo je bilo določeno, da je v naši državi slovensčina enako kakor srbohrvaščina obvezen državni jezik za vse urade. Ker pa imamo v posameznih pokrajinah še različne zakonode, do zad

Iz Kranja

— Lep čin industrijske podjetja. Uprava lesne industrijske in trgovske družbe »Jezersko« v Koprniku je zbrala za Jugoslovensko Matico 1276 Din. Prispevali so: uradniki 200 Din, gosti in nastavljeni 125 Din, industrijski 876 Din, ostali 75 Din. Vsem v pomenjanje!

— K otvoritvi planinskega doma na Kovičah pošte kranjskega podružnica SPD močno deputacijo. Okrajnega glavarja bo zastopal vladni pripravnik g. Bogomir Deu. — Učenci tukajšnjih osnovnih šol so zbrali za Jugoslovensko Matico 458 Din.

— Otvoritev plesnih vaj. Pomožniški zbor trgovske gremije otvori drevi ob 20.30 v veliki dvorani Narodnega doma le tobojne plesne vaje, ki obetajo postati pod pokroviteljstvom častnega damskega komiteja elitna družabna prireditelja.

— V domovinsko zvezo je bila sprejeta g. Angela Zavri iz Predešeli. — Nibelung v Kranju. Kino v Narodnem domu predvaja danes in jutri velefilm »Nibelung«, I. del.

Iz Tržiča

— Jutri na Kovičah. Kakor govorijo, je aklenila stavbna družba Planinski dom v Tržiču, za jutri, ko otvara svoj planinski dom na Kovičah, a sv. Petrom posebno pogodbo za lepo vreme in dobro smuko. Vsa znamenja kažejo, da bo pogodbenik držal dano besedo. Tudi poročilo izpod Triglavu pravi tako. Zato pa le korajžijo in v nedeljo na Kovičah! Pri današnjem popoldanskem in večernem vlakom kakor tudi pri jutranjem dopoldanskem bodo čakali na kolodvoru sanke in avtomobili, ki bodo za mal denar potegnili obiskovalce do sv. Anje, odkoder je najkrajša pot na Koviče; v pol drugi uri ste v domu. Prav tako je poskrbljeno za zanesljive vodnike popoldne in zvečer. To delo je prevzel g. Kmetič. Da se pripravljajo na Koviče velika ekspedicija ljubljanskih smučarjev, ni nobena tajnost, kaj je tekem tega tedna samo trdila Gorec prodala v Ljubljani nad dvestotno parov smuč. Torej se obeta res nekaj lepega. Parola bodi: V nedeljo grem na Koviče!

— Pomladek Rdečega križa na dočki in dekliški meščanski šoli prirediti v nedeljo dne 20. novembra t. l. dva koncerta, na katerih nastopita dva sicer še mlada, a že priznana umetnika in sicer g. Karol Rupel na gosli in g. Marjan Lipovšek na klavirju. Na sporedu so skladbe od Saint Saens koncert za gosli in klavir, Anrie Preluda, Poulenc Mouvements perpetuels in Valse za klavir. Slišali bomo Sukovo Dumko, Schubertovo Čebelico, Dawesovo melodijo, Smetanovo Skočno za gosli in klavir, Sukovo Pomlad in Novakovo Igro za klavir ter Sarasatove ciganske napeve za gosli in klavir. Koncert se vrši obakrat v telovadnici meščanske šole in sicer dopoldan ob 11. uri kot mladinski koncert, ki ga lahko obiščejo tudi otroci in odrasli sploh, zvečer pa točno ob 8. uri za odrasle in večjo mladino. Vstopnina je običajna, predprodajo vstopnic vrši Pomladek. K obilni udeležbi vabi Pomladek.

Iz Trbovelj

— Krajevni odbor UVL si šteje v dolžnost, da se javno zahvali vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli, da je letošnja proslava žalnega dne za našimi padlimi tovariši kar najlepše uspela tako v moralnem kakor tudi v gnotnem oziru. Vsem se enkrat naša najpriznanejša hvala! — Koncert Zikovega kvarteta v Hrastniku. Drevi ob 20.30 so bo vršili v Narodnem domu koncert Zikovega kvarteta, za katerega vlada veliko zanimanje.

Naši onstran granic

— Oklofutana in srečtrana sta bila Peter Vuga in Fortunat Kulot v neki gostilni v Gorici, kjer sta se nekaj prekalca z dvema vojakoma 9. alpskega polka. Vojaka sta zdivjala in oklofutala Vugo in Kulota ter ju odgnala v vojašnico. Obtožena sta razžaljena armade in čaka ju ostra obsodba. Fašistično glasilo hvali junaška alpina in vrisa od veselja, da sta dobila zausnec dva nevarna subverzivna človeka iz slovenske Vrtojbe.

— V Volčjem gradu na Krasu so zmanjkale nekemu kmetu kokoši. Tatvina je bila naznanjena orožnikom. Komenski maršalo je zaslial dvakrat vse občane in ravnal ž njimi prav po barbarsko ter jih zmerjal, kakor da bi bili semi zločinci. Očitno mu ni šlo za to, da bi izsledil onega, ki je izmaknil kokoši, ampak porabil je to priliko, da je pokazal zopet enkrat svoje brezmejno sovraštvo do Slovencev.

— Trg v Sežani je vedno živahen in kupuje obilno. Na trgu 12. t. m. je bilo 1130 glav živine. Govejo živino so prodajali po 250 — 230 lir kvintal, teleta 450 — 850 lir, konje po 3000 lir, prašiče 550 do 650 lir stot. Tudi menufaktura se je dobro razpečevala.

— Trda kraška tla je hotel razstreliti z mino pri kopanju novega vinograda 21letni Emil Kovačič iz Tomaževca pri Komnu. Mina je prehitro eksplodirala in Kovačič se nahaja sedaj v gorilski bolnici. Levo oko je izgubljeno.

— O slovenskem vandalizmu rado piše tržaško fašistično glasilo. Na vrhu Sv. Mihaela se je podrl neki mal kameniti spomenik, kakršne so postavljali vojaki v spomin padlim tovarišem. Zelezje, ki je držalo kamenje skupaj, je baje izgubilo. Tako v

— **Nove velike vojašnice v Idriji.** Na pričakovano so prenehali z zgradbo vojašnice ob Idriji. Vse pričetno delo je odstranjeno. Sedaj se čuje, da se zgradi nova velika vojašnica na trdnem terenu na »Zemlju«.

— **Mejo so prekorčili** Isletni Anton Lujina, 19letni Albin Zorja, 20letni Albin Pipan, 19letni Karel Grmek in 23letni Gojla, vsi iz Gabrovce pri Komnu. Komenski orožniki so jih naznanili sodni oblasti.

— **Promocija.** Na trgovski univerzi v Trstu je promoviral za doktorja gospodarstvih in trgovskih ved g. Pero Udovič od Sv. Ivana pri Trstu.

— **Revizija seznamov odvetnikov** je podaljšana do 30. junija 1928, to pa le onim komisijam, ki radi velikega števila vpisanih ali radi posebnih razmer se niso mogle izvršiti svojega posla. Kakšni bodo sklepi komisij v Julijski Krajini?

— **Načrti sestavljeni** kamenje lahko razruši močnejši veter. Fašisti so takoj zagrabili bližnjega kmeta Frana Česnika in trdijo, da je on razbil spomenik, dasi nimajo nobene priče za to.

Žrebanje državne razredne loterije

Beograd, 18. novembra
Danes so bili izžrebani naslednji večji dobitki:

20.000 Din dobi srečka 86.636.
Po 4000 Din dobilo srečke: 6550, 15.752, 30.648, 92.709 in 120.969.
Po 2000 Din dobilo srečke: 1.488, 3.830, 4.988, 6.850, 10.783, 11.069, 17.549, 19.307, 20.598, 21.567, 21.771, 23.609, 26.005, 27.138, 30.503, 30.692, 33.213, 33.229, 33.256, 37.924, 39.650, 39.947, 43.943, 44.248, 45.680, 47.945, 49.917, 52.275, 54.461, 56.806, 57.807, 58.071, 58.335, 60.223, 60.629, 60.651, 63.854, 63.981, 68.224, 72.490, 75.052, 75.530, 77.839, 78.078, 79.248, 80.654, 98.236, 98.649, 101.284, 103.509, 104.278, 105.350, 106.288, 108.940, 110.093, 114.834, 114.941, 117.218 in 120.037.

Šah

30. partija — remis

Buenos Aires, 18. novembra. Včeraj prekinjena 30. partija med Aljehimom in Capablancu je končala remis. Stanje: 4 : 3 za Aljehina, 23 partij neodločenih.

Sport

Sparta proglasila bojkot nad Dunajem

Praska Sparta je na odborovi seji v četrtek soglasno sklenila bojkotirati Dunaj. Ta sklep je sporočila tudi Češkoslovaškemu nogometnemu savezu. Izdani komunikacije ugovarja, da Dunaj po žalostnih dogodkih pri tekmi z Admiru ni samo popolnoma opustil garancij, ki jih je takrat dal, temveč se je pri zadnji nogometni tekmi med Sparto in Rapidom ponašal napram češkim igralcem in posetnikom tekme tako samostojno, da je klubovo vodstvo sklenilo izjaviti posledice, ki jih zahteva uveljavljena čast. Sparta je soglasno sklenila, da se do konca 1. 1928. noben aktivni sportnik ne sme udeležiti za barve Sparte kakega sportnega nastopa na dunajskih tleh.

ASK Primorje (nogom. sekcija). Danes ob 19. uri sešestanek vseh nogometašev v klubskem lokal. Udeležba vseh je potrebna, ker je na dnevnem redu razgovor o zimskem treningu. — Načelnik.

Smučarski tečaj v Mariboru. Zimsko sportni odsek ISSK Maribora je na zadnji seji 16. t. m. sklenil, da priredi na ugodnih terenih v bližini Maribora nedeljske nišinske smučarske tečaje. Izvežbani smučarji bodo pod vodstvom načelnika g. Goluboviča, ki si je v Mariboru za razvoj smučarstva pridobil mnogo zaslug, poučevali začetnike o osnovnih pojmi in jih vadili v smučanju. Pri kurs se bo vršil v nedeljo ob 8. dopoldne na gričih pri treh ribnikih. Upati je, da bo letošnja zimsko sportna sezona izredno živahna in da bodo doseženi zadovoljivi uspehi.

Nova skakalnica pri Mariborski koči. SPD bo v najkrajšem času zgradila pri Mariborski koči primerno skakalnico, ki bo služila za treniranje, kakor tudi za tekmovalna. Nova skakalnica bo za mariborski smučarski sport velikega pomena, kajti do sedaj sportniki niso imeli prilike, da bi posvetili svoje udejstvovanje tudi smučarskim skakanju, ki tvori pri vseh prireditvah in tekmovalnih najzanimivejšo konkurenčno točko.

Poslednji prvenstveni nedelji v Mariboru. Prvi so se letos v Mariboru prvenstvene tekme zavlekle prav do zime, kar je v sportu prav razveseljiv pojav, čeprav je gnotna stran prireditelj procij prizadeta, ker se občinstvo le s težavo privaja novotarijam. Prihodnjo nedeljo se srečata Rapid in Merkur, zadnja pa se bo odigrala med Svobodo in Zeleničarji v nedeljo 27. t. m. Bistveno se stanje ne bo spremenilo. Zeleničar v Svobodo pa se bosta potegovali za četrto mesto. Več legledov ima Zeleničar, vendar ni leključeno, da si bo borbeno moč Svobode izboljšalo zmago in se po točkah razenčilo s Ptufem, zaostajalo pa bo v razmerju golov in tako definitivno zasedlo četrto mesto.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, 18. novembra 1927.

Višina barometra 808,8 m

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Rel. vlažn.	Smot. vetri. hitrost v metrib	Padavine
Padavine						
Vrsta						
Vrsta						
Vrsta						
Ljubljana	7.18	05	82	mirno	0	megla
Maribor	7.18	05	92	NW 5	0	
Zagreb	7.18	10	92	SW 2	10	
Beograd	7.18	10	75	E 2	8	
Sarajevo	7.18	00	81	E 4	7	
Skopje	7.18	00	97	mirno	0	megla
Dubrovnik	7.18	10	45	E 2	3	
Split	7.18	74	89	E 6	10	dež
Preha	7.18	20		E 4		megla

Solnce vzhaja ob 7.1, zahaja ob 16.29, lunavzhaja ob 0.37, zahaja ob 14.27.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 29 C, najnižja — 3.7 C.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Spremenljivo in oblačno vreme; temperatura skoraj nespremenjena. Podnevi temperatura nekoliko nad ničlo.

Tržaška vremenska napoved za četrtek: Lahki vetrovi iz drugega kvadranta. Nebo oblačno; megla in nekoliko dežja. Temperatura od 6 do 9 stopinj. Morje mirno.

Gospodarstvo

Organizacija kmetijske službe

(Izveček iz referata kmetijskega svetnika V. Rohrmanna na skupščini kmetijskih strokovnjakov v Celju 12. t. m.)

Za pospeševanje kmetijske službe smo dobili po prevratu institucijo okrajnih ali sreskih ekonomov. V to nanovo uvedeno službo smo postavili mnogo upov, ki se pa, žal, niso izpolnili. Glavna krivda tiči v tem, ker namrečene moči nimajo potrebnih sredstev za potovanja in zato ne morejo z uspehom izvršiti svoje službe.

Odšli so se pa še druge napake. V službo so se sprejemali tudi manj kvalificirane moči, kar je bilo v prehodni dobi nezgodno. Danes pa vidimo, da je treba za to službo delovnih, inčiativnih moči. Te moči so se tudi neprimerno razdelile; tako na pr. so prišle v kralje z močnim vinogradništvom moči, ki so imele le splošno kmetijsko izobrazbo in obratno.

Poleg težkoč gnotnega in strokovnega značaja jemljejo dobro voljo tem močim tudi odnosi socialnega in službenega značaja, ker se smatrajo ti uradniki s svojimi pilnimi preleki in svojo polovičarsko delazmožnostjo pri sreskih glavarstvih za bolj postranske uradniške moči. Skratka: ta služba se je enemu in drugemu tako otežkočila in zagrenila, da je nastalo upravičeno nezadovoljstvo. Nastalo je vprašanje: ali naj se obdrži še nadalje sistem kmetijske službe po okrajih kakor doslej, toda s primerno reorganizacijo, ali naj se pa uvede sistem strokovnjakov — specialistov za večje teritorije in ne glede na meje okrajev, tako kakor smo ga imeli že pred vojno. Prilika za tako reorganizacijo bi se nudila sedaj če prevzame oblastna samouprava vse agende za pospeševanje kmetijske službe.

Ako naj vprašanje kmetijske službe za naše razmere prav rešujemo, bi bilo potrebno, da uvažujemo predvsem dva važna momenta: naše kmetijske razmere in razmere naših strokovnih moči.

Glede kmetijske službe poudarjati, da imamo v Sloveniji v glavnem dve vrsti kraljev, ki potrebujejo naše strokovne moči. To so kralji s čistim kmetištvo, namreč s poljedelstvom in živinorejo kot temeljnima panogama, in vinski kralji, ki se bavijo poleg tega še z vinogradništvom. V tako mešanih kraljih ne more en strokovnjak obvladati vseh teh strok, temveč so potrebni tudi vinski strokovnjaki.

Glede strokovnih moči je pa poudarjati, da jih ločimo po dovršenosti študijah v dve glavni kategoriji: v absolvente visokih in srednjih šol, ki imajo splošno kmetijsko izobrazbo in ki so izšolani v glavnem za poljedelstvo in živinorejsko stroko, in v absolvente klostemburške in njele sorodnih srednjih šol, ki so specializirani na vinarstvo in sadlarsko stroko. S temi močmi in s takim naraščanjem bo treba računati tudi v bodoče.

Ena in druga organizacija kmetijske službe ima svoje dobre strani, toda za izboljšanje gospodarskega napredka v posameznih srezih je več pričakovati od službe, ki se vrši po srezih samih. Za točen vzgled nam lahko služi delovanje dosedanjega ekonoma v radovljanskem okraju. V Beli Krajini, v kočevskem okraju in drugod si tako intenzivnega delovanja sploh misliti ne moremo brez sreske strokovnjake, ki ima svoj stalni sedež v teh okrajih. Le sredi ljudstva in sredi okrajne delujoči strokovnjak bo lahko do vseh podrobnosti spoznaval potrebe in razmere svojega okraja. Služba po okrajih bo že zaradi teže bolj intenzivna, ker bo zaposlovala več moči, pa tudi sama na sebi bo dala ob tekmovalnem delu teh moči dosti več prilike za inčiativno vsestransko udejstvovanje.

Pri pospeševanju gospodarstva v enem in drugem okraju ne gre samo za tehnično izboljševanje posameznih strok, ampak tudi za organizatorično delo. Zato je pa treba moči, ki so stalno pri rokah. Opozorjamo samo na nujno potrebno organizacijo naših živinorejcev, na organizacijo raznih kmetijskih in gnotnih pojmov, na sodelovanje pri kmetijskih organizacijah, na akcijo za napravno gnotiš in gnotnični jam, na akcijo in sodelovanje pri kmetijsko-nadaljevalnih in gospodinskih tečajih itd. Vse to delo čaka na sreskega strokovnjaka, ki ga bo kot tak lažje vršil in z večjim uspehom, kakor pa specialist, ki deluje samo za svojo stroko in za večji teritorij in ki potuje le ob gotovem času po enem ali drugem okraju.

Opozorjamo nazadnje tudi na potrebo dobre poljedelske statistike, ki more le v rokah res izkušene in dovolj razsodnega strokovnjaka priti do svoje resnične vrednosti, ker pri njej ne gre samo za šteje in seštevanje, ampak za kritično presojanje stanja in domosov naših kultur. Vse te agende in z njimi združeno inčiativno in organizatorično delo zamore uspešno izvrševati le strokovnjak, ki pozna z eno besedo vsa organiziran in mehanizem kmetijstva v svojem okraju.

V ostalem nam pa tudi po okrajih razdeljen delokrog zagotavlja, da bodo nastavljeni strokovnjaki izvrševali svoj poklic z večjo moralno in strokovno odgovornostjo, kakor če se jim poveri sama ena stroka na krajevno večjem in neomejenem terenu.

Sicer pa ni sistem kot tak kriv dosedanjih manj vrednih uspehov, ampak kriv le predvsem način, kako se je dosedaj izvajal. Naj se ta sistem revidira in popravi, pa se bodo lahko odstranile vse hibe. Skrótno za primerne plače in potrine, za kvalificirane moči, za potrebno vodstvo, pa bodo ponehale prihodbe.

Ljubljanski strokovnjaki so se posvetovali o tem vprašanju in so sprejeli z večino glasov predlog, po katerem le še nadalje organizirati kmetijsko službo po okrajih ali srezih in jo izpolniti z nameščenjem potrebnih specialistov, to pa zaradi tega, ker je pričakovati ob tako izpolnjeni organizaciji več uspeha kakor z nameščenjem samih specialistov. Dotični sklep se glasi:

— Oblastna samouprava naj še nadalje vzdržuje kmetijsko službo po okrajih ali srezih, ker je taka služba potrebna za bolj intenzivno in podrobno delo med narodoma.

Za pospeševanje temeljnih strok našega kmetijstva, to je za poljedelstvo in živinorejo kakor tudi za vse druge agende, ki jih imajo opravljati sreski strokovnjaki, je namreč absolutno visokih in srednjih šol z večletno prakso in priznano kvalifikacijo za potovalno službo. Za vinarstvo in sadlarsko stroko le nastavliti specialiste v teh strokah, prav tako tudi za mlekarstvo, hmeljarstvo in čebelarstvo, s priliko praktičnega udejstvovanja. Strokovne moči le name-

ščati na prikladnejših mestih s samostojnim delokrogom in z dohodki, ki zagotavljajo možnost uspešnega delovanja. Na čelu tem strokovnjakom naj bo kmetijski referent samoupravne oblasti.

— Podaljšanje roka za valorizacijo bilančnih investicij. Ministrski svet je na eni svojih zadnjih sej odobril projekt uredbe ministrstva za trgovino in industrijo, s katero se na podlagi čl. 314. finančnega zakona podaljša rok za valorizacijo bilančne vrednosti investicij do 11. septembra 1928. Projekt uredb je bil te dni predložen finančnemu odboru Narodne skupščine. Kakor znano, je rok za valorizacijo bilančne vrednosti investicij po zakonu od 11. septembra 1928. potekel 11. septembra t. l. Do tega termina je v vsej državi le 85 podjetij predložilo tozadevne prošnje. Predvidena valorizirana vsota znaša okrog 700 milijonov Din. Podoba je, da večina naših podjetij ne razume pravega smisla tega zakona in ne ugodnosti, ki jih nudi ta zakon, kajti število predloženih valorizacij je neprimerno nizko.

— Udrženje bank k vprašanju prezadolženosti kmetijstva. Kakor smo že poročali, se je nedavno vršila v Beogradu anketa o vprašanju prezadolženosti naših kmetov (predvsem srbijanskih in bosanskih), ki pa ni prišla do konkretnega zaključka. S tem vprašanjem se je na zadnji seji bavilo tudi Udrženje bank v Beogradu. Po misljenju udruženja se ne more pri nas govoriti o prezadolženosti kmetov, kajti vsota vseh teh dolgov se za vse državo ceni na največ 3 milijarde Din, dočim znašajo dohodki našega kmetijstva od poljedelstva 18.6 milijard Din, od živinoreje pa 12.9 milijard Din, skupaj torej 31.5 milijard Din. V primeru a to vsoto predstavljajo skupni dolgovi kmetov le eno desetino letnega dohodka. Čeprav je kalkulacija udruženja pravilna, vendar se ne moremo strinjati z njegovimi nazori, češ, da v tem sploh ne obstoja problem. Ne gre tu za absolutno višino vseh dolgov, temveč za težko breme teh dolgov na višino obrestne mere (ki znaša v gotovih primerih do 50% letno) in na dejstvo, da je rentabilnost agrarne produkcije zaradi prekomorske konkurence pada na minimum. Treba je najti pot, da pride kmetijstvo do cenovnih kreditov, ki se za pospeševanje našega zaostalega kmetijstva velike važnosti. Od razvoja naše kmetijske produkcije pa je odvisen bodoči razvoj vseh panog našega gospodarstva.

— Vprašanje industrijske banke. Predstavnik Centrala industrijskih korporacij in Industrijske zbornice v Beogradu so pred kratkim obiskali trgovskega ministra dr. Spaha in mu predložili želje glede trgovinskih pogajanj z Avstrijo. Ob tej priliki so prosili ministra, da bi pospešil rešitev vprašanja industrijskih obveznic. Kakor poročajo sedaj iz Beograda, je minister za trgovino in industrijo zaprosil ministra pravde, da čim prej imenuje komisijo, ki bi imela rešiti vprašanje industrijskih obveznic v zvezi s vprašanjem ustanovitve industrijske banke. V industrijskih krogih se smatra, da je ustanovitev industrijske banke v zvezi z izdajo industrijskih obveznic nujno potrebna, posebno za srednjo in malo industrijo.

— Slaba ponudba jaje na jugoslovenskem trgu. Produkcija jaje v naši državi se je zaradi slabega vremena zelo zmanjšala, tako da so prav majhne ponudbe. Nakupne cene se gibljejo med 1.40 do 1.60 Din za komad. Na drobno se prodaja v slovenskih mestih komad po 2 Din. Izvoza spričo pomanjkanja blaga skoro ni. Svica plača po takovosti 285 — 250 švicarskih frankov, Italija 850 lir za zaboj.

— Konferenca gospodarskih zbornic. Na inčiativno Trgovske zbornice v Beogradu se bo v kratkem vršila konferenca tajnikov gospodarskih zbornic le vse države, na kateri se bo določil dan za veliko konferenco gospodarskih zbornic, kateri bodo v vrhu informacije prisostvovali tudi narodni poslanci.

— Izredno nizke cene hmelja v Vojvodini. Iz Petrovca (Bačka) poročajo, da je na tamonjem hmeljakem tržišču mirna tendenca. Promet je nezameten. Cene so padle in se plača za 1 kg komaj 10 do 35 Din po kakovosti. V obče je v Jugoslaviji hmeljska kupčija izredno mrtva, dasi je v Češkoslovaški kakor tudi v Nemčiji trgovina s hmeljem še vedno prilično živahna. V Savinjski dolini je kupčija popolnoma mrtva in se o cenah skoro ne da govoriti.

— Tržišča jaje v Trstu ni baš živahno, vendar zaznamuje precej prometa. Cene so se v zadnjih 14. dneh zvišale za 2—3 centesime pri kosu. Tedenski konzum Trsta znaša okoli 10 vagonov, od tega odpadejo okoli 4 vagoni na štajerske blago. Jugoslovenske zahteve se držijo okoli 700 — 800 lir za zaboj franko meja; stroški franko Trst se dajo pri tem izračunati na 820 — 830 lir za zaboj. Takas se prodajajo na debelo detajlno po 58 — 60 centesimov kos. Domača sveža jaja so nekaj dražja, in sicer po 59 do 62 centesimov, poletna mložena se držijo po 53 do 55 centesimov.

— Prodaja hrastovih debel. Dne 9. decembra se bo vršila pri Direkciji šum krizevaške imovne opčine v Bjelovaru oteralna licitacija glede prodaje hrastovih debel. Predmetni oglas je v Zbornici TOI v Ljubljani na vpogled.

— Značen padec produkcije železa in jekla v Ameriki. Produkcija železa in jekla v Združenih državah se letos izredno nepovoljno razvijala. Produkcija sirovega železa je zaostala za lanskim nivojem in prvim četrtletju t. l. za 1.6%, v avgustu že za 7.9%, v septembru za 11.5%, v oktobru pa celo za 16.5%. V industriji jekla je bil padec produkcije še večji. V oktobru je dosegel skoro 20%. Nazadovanje produkcije se pripisuje znatni omejitvi obratovanja v Fordovih tvornicah zaradi uvedbe novega modela.

— Odprava konkursa. Odpravljen je konkurz, razglašen o imovini Franca Krašavca, trgovca v St. Juriju ob Taboru, ker je bila vsa masa razdeljena. — Razveljavljen je sklep, s katerim se je odpravil konkurz o imovini Ivana Kosa v Celju. Zaradi tega je Ivan Kos še v konkuru.

Borze

18. novembra.

Na ljubljanski borzi bil danes devizni promet prilično živahen. Narodna banka je morala intervenirati v devizah na Curih, Berlin in Dunaj. Deviza na London se je v skladu s čvrsto mednarodno tendenco ponovno dvignila za 5 točkov. Med efekti je bila zaključena Ljubljanska kreditna po 126.

Na zagrebškem efektom tržišču je tendenca v Volni škodi ostala nespremenjena. Promptna notira 898 — 898, za december pa 898 — 400. Zanimanje za državne papirje je bilo zelo slabo. V bančnih vrednotah ni bilo velike prometa, tečaj pa so ostali nespremenjeni. Med industrijskimi vrednotami so bili zaključki v Gutmannu po 219 — 210, v Slavoniji po 14, v Dravi po 560, v Sečerači po 500, v Trboveljki po 485.

Devize in valute.

Ljubljana, Berlin 13.545 — 13.575 (13.56), Curih 1094 — 1097 (1095.5), Dunaj 8.00 — 8.03 (8.015), London 276.5 — 277.3 (276.9), Newyork 56.65 — 56.85 (56.75), Praga 168.05 — 168.85 (168.45), Trst 0 — 809.5.

Zagreb Amsterdam 22.99 — 23.05, Dunaj 8 — 8.03, Berlin 13.544 — 13.574, Budimpešta 9.9525 — 9.9825, London 276.5 — 277.3, Newyork 56.65 — 56.85, Pariz 222.625 — 224.528, Praga 168.05 — 168.85, Trst 307.5 — 309.5.

Dunaj: Beograd 12.4650 — 12.5050, Berlin 168.90 — 169.40, London 34.8225 — 34.8225, Milan 88.54 — 88.64, Newyork 707.85 — 710.35, Pariz 27.83 — 27.93, Praga 20.97625 — 21.05625, Curih 136.53 — 137.08, dinarji 12.4000 — 12.4650.

Curih: Beograd 9.18, Berlin 123.75, Newyork 518.50, London 25.2776, Pariz 20.38, Milan 28.93, Praga 15.87, Budimpešta 90.825, Bukarešta 9.20, Sofija 3.745, Varšava 58.20, Dunaj 78.125.
Trst: Beograd 32.20 — 32.50, Dunaj 256.25 — 262.25,

Iz življenja in sveta

Velikanski tlak

Vročina, elektrika, kemična energija, kataliza, svetloba in tlak: s temi silami krotimo snov in ji iztrgujemo tajne. Tlak ali pritisk, na videz tako vsakdanji, ima svoj pomen povsod, celo kot pronicanje (osmoza) v bioloških pojavih. Vsakdo ve, kako tišči ozračje na zemljo: približno 1 kg na cm². Ta teža bi nas zmečkala, da nimamo v sebi praznih plinov, ki tvorijo nasprotni pritisk. Naše pnevmatike so napihnjene na 2 kg na kvadratni centimeter. Voda v kopah povprečno 3 kg, para naših kotlov pritiska od 8 do 45 kg na cm². To so nizki pritiski. . . Cevi s stisnjenim plinom (kisik, vodik, aceten, ogljikov dioksid) težko prekorajajo nevarno napetost 200 kg na cm². Ko je svojočas Claude napovedal, da bo za sintezo amonijaka potreboval pritisk 1 tone na cm², je vse strmel. V neki tovarnici manometrov se je mogel tlak dvigniti na 3500 kg na štiriinški meter. To se je zdela skrajna meja možnosti. Ali kaj se je zgodilo? V avgustu je profesor C. Matignou poročal v pariški Akademiji znanosti, da je francoski inženjer James Basset dosegel pritisk od 18.000 do 30.000 kg na kvadratni cm! Učenjaki označujejo to višino kot nadprirodno, fantastično. In vendar je

Basset že zgradil tak stroj, ki bo mogel prenašati tolikšen tlak. Stroj je napravljen in deluje. Podrobnosti si ogledj v Comptes rendus de l'Académie des sciences (t. 185, no 5, p. 343). Zdaj gre samo še za to, da se izum industrializira.

Za vedo in obrt odpirajo nadmurni pritiski novo torišče, pomembnejše nego so ga omogočile visoke temperature električne peči, ki pa je vendar že zrevolucionirala fiziko in kemijo. Pomislite na sintezo diamanta, ki jo je poskušal Moissau, a ni mogel dobiti dovoljnega tlaka. «Ultrapresija» bo preobrazila kristalografijo, metalurgijo, katalizo, z visokim pritiskom se bo okoristila mikrobiologija in medicina pri proučevanju organskih snovi, serumov, cepiva, in za hladno sterilizacijo nestanovitnih medikamentov. Kdo ve, ali se na ta način ne bo rešil problem izkoriščanja medatomske sil? (K)

Double blago

Iz ravno kar dosele ponovne pošiljke najnovejših vzorcev za suknje, ustre in raglane vsako množino po najnižji ceni pri trdnici DRAGO SCHWAB, Ljubljana.

Grozna lakota na Kitajskem

O lakoti v pokrajini Santung, pravijo radiopostaje, da je vsled boleznih in onemoglosti umrlo že na tisoče in tisoče ljudi. Po cestah se vidijo cele trume izstradanega prebivalstva, ki si išče zaman potrebne hrane. Vsled neprestanih vojnih operacij je poljedelstvo popolnoma zaostalo in se je pridelalo letos komaj za 10 odst. normalne letine. Samo v Santungu je prizadetih na lakoti nad 9 milijonov ljudi. Ako ne pride pravočasno pomoč, se je bati, da pride do velikanske katastrofe.

Profesor Foerster,

znani nemški pedagog in pacifist, glavni urednik revije «Menschheit», ki se je zlasti v svetovni vojni neustrašeno zavzemal za mir, je obtožen veleizdaje, češ da je s svojim pisanjem podpiral sovražnike.

Smrt maroškega sultana

Kakor smo včeraj poročali, je umrl maroški sultan Mulaj Jusuf.

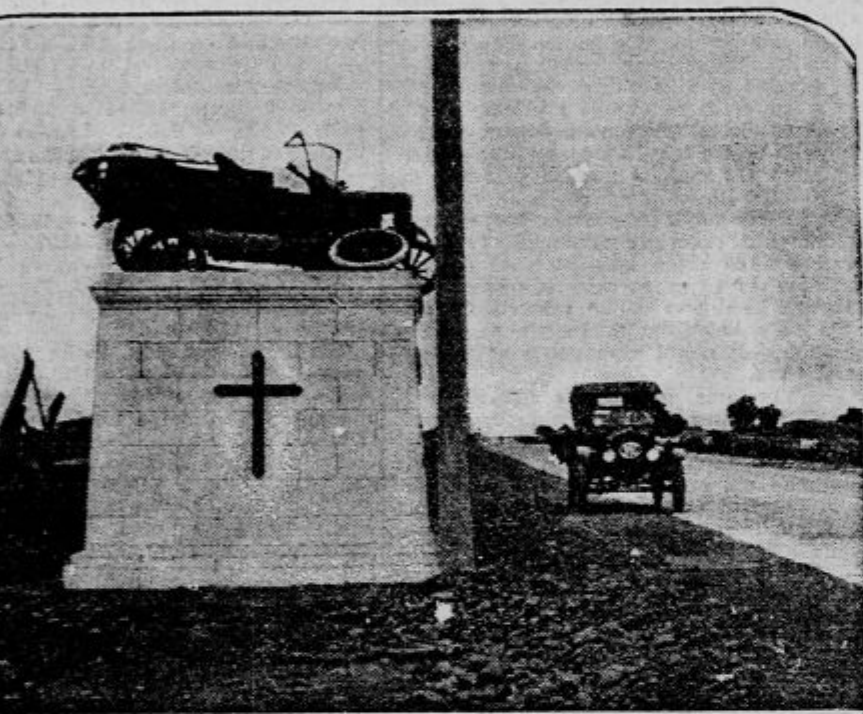
Umrli sultan je bil 53 let star. Po odpovedi brata Mulaja Hafida, ki se je odpovedal prestolu za odkupnino 400.000 frankov in letno odškodnino 375.000 frankov, je bil Mulaj Jusuf dne 14. avgusta 1912. proglašen za maroškega sultana. Bil je štirinajsti vladar iz rodu, ki izvira baje od proroka Alija. Tekom vsega vladanja se je moral pokojni sultan boriti z uporniški plemeni, ki niso hoteli priznati njegovega gospodstva, ker je bil popolnoma pod francoskim vplivom. Nedavno so se vršili še boji Francozov in Spancev s protisultanom Abd el Krimom, ki je bil po dolgotrajnem odporu poražen in pregnan. Od tedaj je vladal v Maroku razmeroma mir, tako da je Mulaj Jusuf vladal kot oficijelni, od Francije priznani maroški sultan. Na prestolu mu bo najbrže sledil eden izmed njegovih sinov.

Žare rimskih cesarjev

Rimski guverner je pred časom vel razkopati tla in temelje bivšega Avgustea, največjega rimskega gledališča. Ko so delavci razkrili podzemne prostore, so našli na zanimanostne najdbe mavzoleja, ki hrani žare nekdanjih rimskih cesarjev. Kopači so dvignili veliko ploščo iz marmorja. Na levi strani je vklesan napis: Marcellus. C. F. gener Augusti Caesaris — na desni pa: Octavia C. F. soror Augusti Caesaris. Kakor so dognali in potrdili staroslovci, je v tej žari počival Marcellus, nečak in zet Avgusta in Oktavije, njegove matere in cesarjeve sestre.

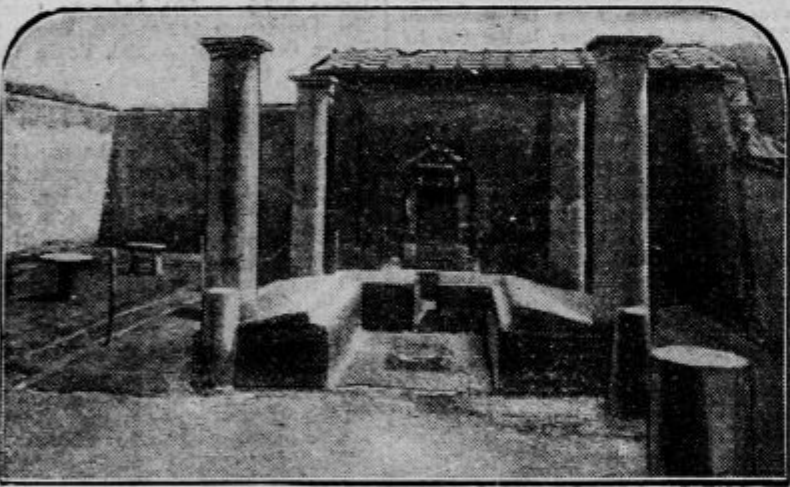
Plošča pravi, da jo je nekdo skušal razpoloviti. Sodi se, da je bil ta poskus narejen v srednjem veku. Razkopavanja se nadaljujejo. Najdbe so vzbudile v vseh rimskih krogih veliko zanimanje. Istočasno se iz Rima poroča, da so delavci izkopali v bližini vodovoda krasno ohranjeno poprse Venere.

Naša slika prikazuje poletni triklinij Kornelija Tagesa. Na njej vidimo stebre, čez katere je tvorila streho prepletajoča se vinska trta, v ozadju pa je aedicula (svetišče) in v njej stoji še prav dobro ohranjena statua.

Efektno svarilno znamenje

Trinajst kilometrov dolga ravna cesta med Callom in Limo v Peruju (Južna Amerika) je bila že tolikokrat prizorišče smrtnih avtomobilskih nesreč, da so oblastva sklenila postaviti pokraj ceste originalno, a gotovo efektno svarilno znamenje: razbit Fordov avtomobil na masivnem podstavku, na katerem je vklesan velik, že od daleč viden križ.

Nove izkopanine v Pompejih

Profesorju Maiuriju, ki že dolga leta raziskuje od lave zasute Pompeje, se je nedavno posrečilo dvigniti iz pepela dokajšen del mesta, ki je izredno dobro ohranjen. Tvorijo ga po večini hiše, v katerih so nekdanje stanovali bogati patriciji kakor Publius Paquius Proculus in Publius Cornelius Tages (o katerem je znano, da je bil najimovitejši Pompejan) ter svečnik Amandus, v čigar hiši so našli na hodniku, ki vodi v atrij, devet okostij, brčasn članov njegove rodbine.

Hiša Kornelija Tagesa je ena izmed najzanimivejših, kar so jih doslej izkopali v Pompejih. Je nenavadno velika in šteje nad dvajset sob v pritličju ter najmanj

toliko v prvem nadstropju. Njen lastnik jo je bil okrasil s številnimi umetninami, ki so jih docela nepoškodovane našli deloma v atriju (vhodu) in v obeh triklinijih (obednicah). Stene so poslikane s freskami, ki so takisto v prav dobrem stanju. Vse najdbe nameravajo pustiti na njihovih mestih, tako da bo ta del Pompejev pravcati muzej neprecenljive arheološke in zgodovinske vrednosti.

Naša slika prikazuje poletni triklinij Kornelija Tagesa. Na njej vidimo stebre, čez katere je tvorila streho prepletajoča se vinska trta, v ozadju pa je aedicula (svetišče) in v njej stoji še prav dobro ohranjena statua.

Miran Jarc:

Blagovest

Nenadoma se je zgodilo čudo. Ni ugasnilo sonce, niso se vsule zvezde ko prezreli plodovi na jesen trdnega stvarstva, tudi se ni oglasil topot epokaliptičnih jezdecev, ki jih gledajo rožni križarji s svojih čarovnih kuhinj. In vendar je bilo to čudo vredno svojih prednikov.

Gospod iz pisarne je nenadoma zvedel, da ima štiriindvajset ur prostih. Obstal je ves zavzet in prestrašen kot da se je zgodila nevarna pomota. Štiriindvajset ur prosto? V tem času? To ni v redu. Kje je tako zapisano? Gorje iz dogodka, ki ga ni videlo oko reda. Vse mora biti oštevilčeno. Hotel — v številkah, vozni red — v številkah, čustvo in smisel, volja in misel — enačba. Vse: pesem matematičnih sonat. Kolo se sprijema s kolesom, roka z roko, električni valovi so nadomestili nekdanje boginje, sirene, najade, in sonce samo, ki se je nekoč vozilo v obleki silajnega Apolona, to sonce je spoznalo potrebo dvajsetega veka in se posodobilo v ogromen kotel energije.

Toda gospod iz pisarne se je zgrozil. Groze pa ni ne v urniku, ne v programu, ne v statističnem izkazu, ne na

tehtnici, ker je nevarna, ogrožujoča, uporniška. In vendar se je oglasila v moju izmed milijonov. Oglašila se je brez napihnjenosti, brez trkanja, brez nalčija, ki ga poznamo iz pravljic o vampirjih, volkodlakih, mrtvih gostajih in obsedencih.

«Štiriindvajset ur svobode!» Gospod je pomislil in lotila se ga je slabost. Brez dela! Kam? Samogibno je poklical prvega šoferja in vstopil v avto. Velel je vozniku, naj vozi z največjo brzino. Kam? Smehljaje: »Tudi na konec sveta! . . .»

Sredi najburnejše vožnje se je gospodu nenadoma zazdelo, da je motor utihnil, in da se je voz ustavil. Izstopil je. Čudo! našel se je sredi divjega plemena Ašantijev, ki so plesali svoj vojni ples. Ob robu gozda so se podili črnčki, premetavali se, bili se in lasali, da so se drevesa hihitala in so se oblaki raztegnili v krohote. Gospod se je prestrašil, ko pa se je ozrl nazaj, že ni bilo več ne voznika, ne vozila. Pa ni dolgo okleval. Že so se mu približali črnčki in ga radovedno obstopili. Sprva boječ, so se kmalu ojunačili in najstarejši ga je v skoku zagrabil za klobuk, in mu ga zalučal po pobočju. Ochrabljeni po tem uspehu so se mladi nasilneži brezobzirno lotili začudenega tujca in

ga oropali suknje, palice in naočnikov. Ni se še docela zavedel neverjetnega dejstva, že je rajal v mrzličnem kolu razigrane črede solčne dece, nerodno stopajoč, ves prestrašen in bled. Oči so mu izstopile, roke so mu trepetale, lasje so se mu ježili, iz prebujene podzvesti je kriknila misel žarka kot brziz krvi, misel: »O, kdaj sem bil tudi jaz tak kot ti ljudje iz solnca! In je zavzdihnil in zajokal. Ko so ga videli, da je v dno duše potrl, so ga izpustili in vsega slabotnega položili na travo, kjer je zaspal.

Ko pa se je prebudil, se je našel spet v dirajočem avtu, ki ga je vozil že proti domu. »Sanjal sem,« je vzkliznil, »toda pomembne sanje!« Se vedno ga je burila kri, jo je razgibal dozdnevni ples. »Kaj če bi vnovič poskusil?«, ga je zapeljevalo.

V predsobi so bili zbrani ravnatelji, upravni svetniki in imenitniki vseh vrst iz najvišje družbe. Vsi so čakali gospoda, ki je izginil za štiriindvajset ur. Čakali so njegovih navodil, nasvetov in ukazov. Nenadoma jih je presenetil čuden ropot. Spogledali so se. Pridrvel je po stopnicah mimo njih in je ves divji mahal z rokami in se široko kro-

Ne ubijajte si dolgo glave, nego
takoj iščite

ALADDIN

čudotvorno svetiljko, ki jo dobite

zastonj

ako se požurite, in prav zato morate:

I. Spoznati velike koristi te svetiljke in sicer:

1. Kakor sneg bela svetloba za 80 svet.
2. Liter petroleja pri 16 ur.
3. Gori brez dima, duha in saji.
4. Deluje brez vžigalnice ali drugega ali da bi se prej rala zagreti.
5. Je zanesljiva varna pred ognjem ali eksplozijo.

II. Ta kupon izpolniti in takoj poslati nam.

„Večna mladost“ se obeta tudi ženskemu spolu

Angleški kirurg dr. Anton Magian v Manchesteru pomlaja ženske z istim uspehom kakor dr. Voronov moške.

Pred nekaj dnevi je imelo društvo angleških kirurgov v Londonu tajno sejo, na kateri je poročal manchesterški ranocelnik dr. Anton Magian o presenetljivih rezultatih, ki jih je dosegel z operacijami za pomlajanje žensk. Angleški dnevnik «Evening Standard» posveča predmetu celo prvo stran dnevnice in opisuje zdravnika in njegovo metodo tako-le:

Dr. Magian je mlad zdravnik in slovi za izvrstnega ginekologa. Živi v Manchesteru in že deset let proučuje metodo pomlajevanja človeka.

S praktičnimi poskusi v tej smeri je začel pred leti, ko se je razvedelo za uspehe dr. Voronova in za rezultate dunajskega operaterja dr. Steinach. Začel je cepiti ženske brez otrok. Po operaciji so postale matere ter rode deco povsem normalno.

Na vprašanje, če in koliko so njegove operacije identične z metodo dr. Voronova, je dr. Magian odvrnil: «Operacije, katere vršim, so moje odkritje. Svojo metodo sem iznašel nekoč, ko sem poslušal predavanje pariškega pomlajevalca Voronova. Zaključil sem, da ni baš hvaležno in dobro, če se živalske žleze prenašajo na človeka. Dr. Voronov ima sicer uspeh s svojimi cepitvami, jaz sem pa drugačnega mnenja.

Tekom svoje dolgoletne prakse sem opazil, da se v izvestnih primerih ženskam odvzamejo žleze, ki se lahko prenesejo na druge. Takoj sem napravil kombinacijo in sem začel odstranjevanje žleze prenašati na nerodnice. V sto in sto primerih so se moje operacije obnesle. A ne le, da so cepljene ženske rodile otroke — one so se tudi pomladile. Dobile so svež izgled, postale so bujnejše in lepše.

Dr. Magian je še pripomnil, da je za njegovo operacijo pogoj absolutno zdrav

je obeh oseb — tiste, kateri se žleze odvzamejo in tiste, kateri se vcepijo. Operacija pa se mora izvesti zelo hitro. Procedura sme trajati samo pol minute in od nje zavisi pozitiven ali negativen rezultat, ki ga kirurg doseže. Ker so pri operaciji bolečine naravnost neznatne, in se dajo posledice preboleti brez škode, se ženske pomladitvenih operacij ne branijo, ampak prav radi privolevanje — seveda proti znatnemu zdravniškemu honorarju.

Samomor

sovjetskega diplomata

Iz Moskve poročajo: Bivši poslanik Joffe, ki je že od l. 1922. težko bolehal na živcih, se je ustrelil. Kot vzrok samomora navajajo neozdravljivo bolezen, ki mu je uničila živce. Joffe je bil rojen l. 1883. Udeležil se je podpisa mirovne pogodbe v Brest Litovsku in je bil pozneje sovjetski poslanik v Berlinu. Ko se je vrnil iz inozemstva, je prevzel mesto namestnika predsednika v glavnem odboru za koncesije ter je deloval obenem kot profesor na moskovskem zavodu za orientalska raziskavanja.

Tudi jubilej

Čevljarji imajo svojega zaščitnika v svetem Krišpinu. V srednjem veku, ko so bili obrtniki združeni v cechah, se je Krišpinov god posebno slavnostno obhajal. V novejšem času se je lepi običaj pozabil.

Letos teče sedemnajsto stoletje odkar je prišel svet Krišpin na svet. V Milanu, kjer imajo ljudje mnogo smisla za take datume, so čevljarji proslavili dogodek z velikim hrupom. Vse stare čevljarje bratovščine so prisostvovala javni svečanosti.

Mož, čigar žena zna čitati misli...

(«Buen Humor»)

Predvojna državna posojila

vseh držav kupim. Takojšnje ponudbe na M. Kavčič, Ljubljana, Kongresni trg šte. 9.

hotel kot da je poblesnel. Zbežal je mimo njih v svojo sobo, odkoder so čuli strahotne vrišče in trušče. Spogledali so in čakali. Toda, ko jih je potrptenje zapustilo, so siloma vdri v gospodovo sobo in: — veliki čuvar reda in dela se je divje vrtel okrog mize, tolkel, bil kot pobesnel, trgal žice, listine, dopise in knjige, razbijal predmete, metal ob stene žarnice, čaše, skrinje . . . »Na pomoč! Na pomoč!« so vpili odreveneli dostojanstveniki. Prepozno! Veliki gospod je že priplezal na balkon in njegova radost se je pobrezmejila. Vsi so ga videli. Promet na cesti je obstal. Ljudstvo je vzklizalo: »Gospod pleše!« Od vsepovsod so drveli skupaj: iz pisarn, iz tovarn, iz trgovin, iz šol, iz ječ. »Naš gospod pleše...« »Slava, slava, sonce je oživel!« Vse je oživel: hiše, kandelabri, spomeniki, drevesa. Že so se množice zbirale v ogromno procesijo, že so se oglašile godbe, že so se pari združili v ples . . . tedaj . . . tedaj se je spret-nemu diplomatu posrečilo približati se velikemu plesalcu in ga nagovoriti. »Prejasi! Delnice na borzi so padle!« In gospod je obstal in prebledel. Takoj strahotno je vplivala nanj ta vest. Ves krotak se je pustil odvesti . . .

Redarji so mirili in razdeljevali množice. Letaki so pozivljali k redu. In vendar zaman: videli so vsi ti stotisoči, da je celo gospod nekoč pozabil na premočrnost in stopil iz kvadrata dela in zaplesal in v dušah je ostalo veliko upanje in pričakovanje. Toda vse te upajoče množice ulso pomislile, kaj je gospoda tako hitro streznilo in katere besede je zblaznelemu pošepetal na uho zviti diplomat.

so najboljše, najtrajnejše in zato najcenejše.

Letošnja bilanca Rogaske Slatine

7110 gostov je posetilo Rogasko Slatino v letošnji sezoni. Največ jih je bilo iz Hrvatske in sicer 2006, pa jih bo še več, kadar zveže Rogasko Slatino s hrvatsko novo železnico. Iz Slovenije je bilo gostov 906, kar je mnogo premalo, Slovenci bi se morali bolj zanimati za svoje izredno učinkovite in krasno zdravilišče. Iz Srbije je došlo gostov 1046, iz Vojvodine, Baranje, Banata, Bačke 1237. Inozemci so bili iz Češke, Poljske, Rusije, Avstrije, Nemčije, Madžarske, Italije, Grčije, Francije, Švice, Rumunije, Bolgarije, Poljske, Amerike, Egipta, Palestine, Anglije, Holandske, Švedske. Četov je bilo 37, Avstrijcev 286, Madžarov 906, iz Italije 36, iz Rumunije 25. Posebno je narasla udeležba iz Madžarske, ki se je dvignila od lanskega števila 589 na 906. Torej je bilo toliko Madžarov v Rogaske Slatini kakor Slovencev. Slovenska udeležba je padla od lanskih 1317 gostov na 906 Hrvatska pa je narasla od lanskih 1956 na 2006. Iz Srbije je bilo lani gostov 912, letos 1046.

Leta 1912. je štela rogaško-slatinska sezona 5227 gostov. L. 1918. jih je bilo 3160, leta 1923. 5486, leto 1924. 5812, lani 6424, letos 7110. Za Rogasko Slatino se zanimajo tu- in inozemski zdravniki. Brez kongresnikov je posetilo zdravilišče 134 zdravnikov, domačinov in tužih.

Ekspozit mineralne vode prekaša predvsem vodo. Leta 1913. je bilo ekspozitarnih steklenic 2.522.078, lani 2.255.363.

Zanimivo je število izdanih kopel in zdravilnih sredstev, ki jih je bilo 51.738. Največ je bilo okoliških kopel in sicer 13.471. Ljudje se jih silno radi poslužujejo, ker so izredno uspešne. Slanih kopel je bilo 4664, sušnih 2217, solčnih 4671, velikih 664, sušnih 2217, solčnih 4671, velikih 664, sušnih 2217, solčnih 4671, velikih 664.

Prireditev je bilo v sezoni 83, med temi 6 gledaliških predstav, kino 54, koncertov 8, 1 operni večer, 2 akademiji, dobrodelnih in zabavnih prireditev 10.

Lepi zaključek letošnje sezone nalaga vsem poklicnim čimteljem dolžnost, da skrbijo za vso vnašo za nadaljnje napredovanje našega zdravilišča!

Dopisi

ZAGORJE. Podružnica JM priredi jutri ob 19.30 koncert v Sokolskem domu v spomin 7 obletnice Rapalja. Vse, ki čutijo s trpečimi, najviljudneje vabimo k prireditvi.

SLOVENJGRAD. Blizajo se občinske volitve in volilna borba je v polnem teku. Iskrena želja vseh pravih Slovencev je bila, da bi se združili v skupno fronto proti tujkajšnim Nemcem in nemškutarjem, ki jim je v zadnjem času zapel priležni rasti groben, vršila so se pogajanja, ki pa so bila, v kolikor se tistej klerikalcev, le pesek v oči. Za njih mentaliteto je značilno, da le tajnik SLS v času pogajanj za skupni nastop vrekamiral Nemci in izrekamiral Slovence. Klerikalci, Nemci in nemškutarji grodo v našem območnem kraju pod skupno zastavo v boj proti Slovincem — vložili so skupno listo! Njih parola je: Vsi zavodni Slovinci morajo izginiti iz občinskega odbora, kajti potem bo zavei v Slovenjgradu »der deutschfremdliche« in počasi tudi »der deutsche Geist«. Toda le počasi! Pravega Slovence, pa naj je tudi klerikalec, bo sram voliti listo, na kateri so ljudje, ki so bili pred prevratom naravnost zakleti sovražniki vsi vraga, kar je v Slovenjgradu čutilo slovensko, in so takl ostali v svojem srcu do današnjega dne! Naša lista je Slovenska lista z nosilecimi dr. Zelenikarjem, stariim borcem proti slovenjgradskim Nemcem in nemškutarjem. Vsak zavoden Slovenec bo oddal svoj glas tej listi in tako pripomogel, da ostane Slovenjgradec tudi v bodoče slovenski!

KRŠKO. Krajevni odbor Rdečega križa v Krškem priredi drveni pevski večer, katerega bogat spored narodnih in umetnih pesmi izvaja kvartet Matičarjev iz Ljubljane (gr. Pelan, Pečenko, Završan in Skalar). Medčani in okoliščani, ne zamudite redke prilike in se polnoštevilno udeležite tega izrednega koncerta! Pokazite, da cenimo slovensko pesem, ki žanje triumfe tudi izven naše ožje domovine. Prodaja vstopnic v trgovini g. Hočevarja.

SMARTNO PRI LITIJI. Nesrečnih bratov ob Jadranu smo se spomnili tudi v Smartnem pri Liti. O rapalski pogodbi in o našliju, ki ga izvajalo našim življenju v zasadenem ozemlju, je poročal šolski upravitelj g. Maks Kovačič. Domače pevsko društvo »Zvon« je zadelo več spominskih slavnosti primernih pesmi. Soglasno je bila sprejeta protestna resolucija proti zatiranju naših nesrečnih rojakov.

JESENICE. V nedeljo, dne 13. t. m. je gostoval tukajšnji dramski odtok »Edinosti« na gledališkem odru društva »Golice« na Hrušici. Vprizorili je dve burki, in sicer »Lazdravnik« in »Eden se mora ženiti«. Režijo je vodil g. Slavko Mrovič. Izrazil so se dobro izkazali. Udeležba je bila kljub slabemu vremenu zadovoljiva. Občinstvo je pokazalo veliko simpatijo do našega dramskega odseka. Želeli bi bilo, da bi »Edinosti« še večkrat nastopila na Hrušici.

ZALOG. Preteklo nedeljo so vprizorili ljubljanski tukašnji študenti v režiji g. Toporiša veselico »Charlesova tetka«, ki je zelo lopo uspešna. Vihar smeha je vzbudil kuplet, ki ga je pel g. Slemberger. Med odmorom je vokal domači študentski orkester. Po igri nas je pevski zbor razveselil s več krasnimi pevi. Čitalnici želimo še več takih prireditev.

Preklic

Podpisana obžaluje, da sva raznašala neresnične vesti o gospodini Miri Stokovnikovi in gospodu Senici ter se zaljubljujeta, da nazna je gospodini odpuščila.

MARTIN ZELIČ in LEOPOLD UDUČ.

Dražbeni oklic.

Dne 26. novembra 1927 ob 15. uri se prodaja v prostorih javne skladiščne družbe na Dunajski cesti (Balkane) po javni dražbi 6 bal usnja (podplatov)

v teži 458 kg. 12.004-a

OKRAJNO SODIŠČE LJUBLJANA

Naročila in vse dopise, ličote se nalih oglašev, je pošiljati na Oglasi od delek Jutra, Ljubljana. Priloga. Tel. št. 2492

Mali oglasi, ki služijo v porredovalne in rojal, se namere občinstva. vaka bareda. 50 par. - Najmanjši zvezek Dne 5. - Pristojbina za sifro Dne 5.

Mali oglasi

Uje pristojbina je uparla li obnem z naročilom, q cer ne oglaš na orobajo. Četovni račun pošila kralica ljubljana, št. n812

Imate, dopisovanja in oglaš bgovkega ali reklamnega značaja vaka bareda Dne 5. - Najmanjši zvezek Dne 5. - Pristojbina za sifro Dne 5.

Kampakam!

Veselič s plesom v gostini Amerika na Glinah priredil godbeno društvo Gradaca. 35323

Obrt

Snežne čevlje in galoske popravila Avgust Škof, Bostniški trg št. 1. 35379

Motorna vozila

Steyr avto tipa VII. s sportskim blokom, 1200, s najnovejšo različno opremo — popolnoma nov, sedemdelni, s Weymannovim torenkarskim, luksuzna oprema s kompletnim priborom, poceni prodam. — Edino sorodno dopise nasloviti na Andreja Gasner, Trzin, Slovenija. 35367

Službe dobi

V delikatno trg. sprejem takoj v tej stroki dobro izveščano in popolnoma izsede moč. — Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 35375

Službe dobi

Za detalj. trgovino izjem maloprodajne, posredniške, aginske družabniške trgovca, ki bi vodil pod svojo firmo trgovino s samostojno. Za to potrebna kavelja. Kot dohodki participacija na dohodku trgovca in na prometnem kraju na dohodki, stari in dobro vzpajana. Plemenita vprašanja na oglašnem oddelku »Jutra« pod znakom »Takoj 999«. 35343

Pisarn. uslužbenca

popolnoma smotnega, nemiške stenostrafije, sprejemno takoj. — Ponudbe na pešni predal 102, Ljubljana. 35350

Praktikanta

ali razpisnika, absolventa trgovske akademije ali trg. kola, s dobriimi spričevili, sprejem v večjo trgovsko poslovanje. Ponudbe s prispeli na oglašnem oddelku »Jutra« pod št. 110. 35306

Deklica

s primerno šolsko izobrazbo, sprejem v manufakturno trgovino v Ljubljani v skitilno učno dobo. — Stanovalje in hrana v hiši prodam na oglašnem oddelku »Jutra« pod »Manufaktura«. 35353

Hišnik

sprejem s 1. decembrom. Križev trg 10/II. 35330

Knjigovodkinjo

parfektno, s popolno znanjem slov. in nemščine, in nemške korespondence, strojevalja in obnavljanja s intereso, sprejme trgovino v Ljubljani. Stanovalje in hrana v hiši — Ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod »Manufaktura«. 35353

Hišnik

politen in soliden, oženjen, brez otrok, smoten sodeluje in obkroževanja zeleni, in svetilnega vrta, sprejme za posredstvo, šteti gre od Ljubljane lina tudi lahko se drugo šlobo. — Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 35359

Portirja II.

strokovno usposobljena in sposobna, s znanjem jezikov, potreben običajom in primerno šamfering ter tajnico

Portirja II.

odnoeno gospodinjstvo, ki po zna hotelske službe in je nekoliko izurjena v pisarni sprejem. Ponudbe s prispeli na oglašnem oddelku »Jutra« pod »Manufaktura«. 35349

Agentura

novi otvorenja, kure zastopstva za prodajo izrednih predmetov za 18 in ves niški razen ter tudi podzastopstva, nemški zastopnik. Ponudbe na postanski pretnas 27, N. 35436

900 Din mesečno

stalno v trafiki, samo ne odvisni petični in samostojni. Vpraziti v udeležbo opoldne (12-13) za Andrija pri solnari v hotelu »Lloyd«, Sv. Petra cesta. 35437

Stenotipiska

ki posnema lastni stroj, prepisuje pisma v slov. nemščini in srboslovščini, gre tudi na horenska dela. Cenj, posneme na oglašnem oddelku »Jutra« pod »Takoj 44«. 35354

Potnike

in krajevne zastopnike za dober in brezkonfliktni predmet sprejem. Plemenite dopise na oglašnem oddelku »Jutra« pod znakom »Provitja 88«. 35355

3 kopalne peči

na plin, brenčino, s horenski kotli prodam na Bledovici cesti 27/II. 35346

Hrastove prage

razne dimenzije kupim za dobovo do 1. julija 1928. Ponudbe na: Jca. Osojla, Laka. 35350

Službe isče

Trgovski potnik starejši, jako rusev in reprezentativni, ki je bil več let na blagovnem oddelku večje banke, s prvotnimi in referencami, išče službo potnika pri večji trgovski hiši. Pozna dobro razumev v Bosni, Hercegovini, Dalmaciji, Srbiji in Vojvodini. Ponudbe pod znakom »Takoj 999« na oglašnem zavod »Kororij, Sarajevo. 35371

Brivski pomočnik

dobro delavec, specializiran za delo na blagovnem oddelku, ki je bil več let na blagovnem oddelku večje banke, s prvotnimi in referencami, išče službo potnika pri večji trgovski hiši. Pozna dobro razumev v Bosni, Hercegovini, Dalmaciji, Srbiji in Vojvodini. Ponudbe pod znakom »Takoj 999« na oglašnem zavod »Kororij, Sarajevo. 35371

Gospodična

z lepimi izpričevili in večletno prakso, želi službo blagajničarke, prodajalke ali kaj sličnega. Gre tudi na deželo. Ima mnoga priporočila, je vestna, poštena in vsestransko zanesljiva. Ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod »Blagajničarka ali prodajalka«. 35421

Gospodična

z lepimi izpričevili in večletno prakso, želi službo blagajničarke, prodajalke ali kaj sličnega. Gre tudi na deželo. Ima mnoga priporočila, je vestna, poštena in vsestransko zanesljiva. Ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod »Blagajničarka ali prodajalka«. 35421

Trg. pomočnik

sele službe za tako v specializirani trgovini. Pisan, Poljane št. 13, St. Vid pri Ljubljani. 35358

Trg. nameščene

veletni poslovilja boljše trditve, tel. v začetku leta 1928. prometni službo. — Predvsem reflektira na področje v prometnem kraju. — Ponudbe s prispeli na oglašnem oddelku »Jutra« pod »Kavelja 10-20.000 Din«. 35344

Deklica

ki je z odličnim uspehom opravila ljubele kole in 3 raz. »maščane« kole, stara 16 let, se seli oditi v kraljevo trgovino. Gre tudi na deželo. — Pavla Vojtaš, Plešivec p. Velenja. 35356

Posle

instrukcije daje abiturientka humanistično gimnazijo. Ponudbe pod »Abiturientka« na oglašnem oddelku »Jutra«. 35315

Nemščino

oeno poučuje odrasle in otroke izkušena učiteljica. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 35317

Strojno pletenje

jopje, nogavice itd. poučevanje tečajno po zmerni cen. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 35345

Klavir poučujem

po 15 Din na uro po lahko razumljivi in uspešni metodi Istotam klavir za vajo na razpologo

Prodaj

dobro vzpajana, na najpogostejši cesti v Ljubljani radi boljši prodaj. Naslov pove oglašnem oddelku »Jutra«. 35374

Tiskarna

priprava za manjše tiskovine (vizitke, opise na kvartetah, lepke do 1/4 l. d. s 20 različnimi alfabeti, in vsami potrebniimi napravami. — Ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod »Takoj 999«. 35333

Pisalni Stroj

posni prodam, Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 35326

Železne sode

dobro ohranjene, s korozeve, 300 l. korozeve, 6 korozeve, 10 korozeve, 15 korozeve, 20 korozeve, 25 korozeve, 30 korozeve, 35 korozeve, 40 korozeve, 45 korozeve, 50 korozeve, 55 korozeve, 60 korozeve, 65 korozeve, 70 korozeve, 75 korozeve, 80 korozeve, 85 korozeve, 90 korozeve, 95 korozeve, 100 korozeve. — Ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra«. 35324

Stedilnik

kompleten, na 3/4 plošč, s klopim telesjen in ploščami, na plin, brenčino, s horenski kotli prodam na Bledovici cesti 27/II. 35346

Spalno sobo

kompletno za eno osebo, dobro ohranjena, kupi Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 35339

Hrastove prage

razne dimenzije kupim za dobovo do 1. julija 1928. Ponudbe na: Jca. Osojla, Laka. 35350

Bukovih drv

32-letnih, lesa in suhih ima naprodaj večje množice Slavko Šemokli, Ljubljana pri Domalah. 35359

Kompletno pohištvo

t. j. spalnica s 2 posteljnimi, nočnima omarinama, omarama in umivalno mizo, kompletne jedilnice, vse le dobro ohranjeno, iz srebrkovega lesa, s ohranjenimi furnirjem, prodam. Dalje kompletno kuhinjsko opremo, kakor tudi spalnico za samo iz hrastovnega lesa. Pohištvo je dobro ohranjeno, a radi družinskih razmer posnem prodam. Dopise pod »Nika cca«. 35357

Dr. G. Piccoli

lekarinar v Ljubljani, priporoča pri razpih in drugih težkoških boleznih svojo preiskavano šolsko slikuro. 211

Stedilnik

enajstlito — pripraven za vsako gospodo, zgodno prodam na oglašnem oddelku »Jutra«. 35340

Vsak človek se boji prehlada

Obvarujete se ga gotovo z nepremičljivimi »DOKO« čevlji, izdelanih po najnovejšem načinu. Brez snežnih čevljev hodite lahko ves dan v mokroti, a boste imeli popolnoma suhe in tople noge. Ti čevlji se dobe samo v trgovini

«DOKO», Prešernova ul. 9,

dvorišče.

Staro peč

dobro ohranjena, 8+2 in 1/2 modlice, ceno naprodaj. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 35358

Perje za puh

8 kg, 15 kg time in 3 te razbijeni postelj poceni naprodaj v Bohorjevi ulici št. 9. 35355

Hrastova postelja

okrajnava, vsoka omara in sofa, radi celovite poceni naprodaj. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 35356

Mleko za dojenčke

vedno sveže se dobi v Kolodvorski ulici št. 17. 35359

Cevljar. delavnica

s vsem inventarjem prodam na Gornjemkem. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 35351

Perje

gosa, ružje, kokojke in perje prodaja vsaka množica na Gornjemkem. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 35351

Nekaj damske obleke

in starih, s lepo ohranjenimi klobukov, zgodno prodam. Event. tudi modice čevlje in oblake. Naslov pove oglašnem oddelku »Jutra«. 35354

Ljubljanskega vina

50 hl izbornega lastnega pridelka, letnik 1927 ima naprodaj občina Ljutomer 34916

Fino čajno maslo

Din 40 kg oddaja po povsetju franko od 4 kg dalje. Franc. Kolariček, Apele pri Gornji Radgoni 34918

Konjske murve

dobra, kupim do 10.000 kg. Ponudbe s soso franko vagon Ljubljana pod sifro »Mura 35453«. na oglašnem oddelku »Jutra«. 35453

Kupim

hladilnik (Kühler) kupim za 2-Stonki Sauer Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 35396

Dinamo

3-3 HP, 220 voltov, s stikalo, ploščo ali brez sje kupi J. Bergant, Medvode. 35329

Vsakovrstno zlato

kupim do največjih cenah Černe — juvefr Ljubljana. Wolfsova ul. 8 35358

Srebrne kroge

kupi V. Čuden, Ljubljana, Prešernova 1. 353

Hmelovk

7-metrskih, smrekovih, kupi več tisoč »Ljvada«, Celje-Gaberje. 35455

Registr. blagajno

kupim. Ponudbe pod sifro »Blagajna 35« na oglašnem oddelku »Jutra«. 35352

Posest

s 4 orali zemljo in vinogradom, pri Trzinu na Olenjekem prodam za 15.000 Din J. O., Cesta na Brdo 4 — polja VII. 35379

Hišo

eno ali dvodružinsko, v Ljubljani ali predmestju, po možnosti s vrtom, kupi premošeni zasebnik, ki plača kupnino po vrednosti. Ponudbe na oglašnem oddelku »Jutra« pod znakom »Dn 400.000 Din«. 35393

Lepo posestvo

ca 80.000 m² s hito naprodaj v bližini mesta Banja Luka, Bosna, po zelo nizki ceni. Joca Smilji, trgovca Banja Luka. 35344

Lokali

Specerij. trgovino na najpogostejšem kraju v Ljubljani oddam takoj s vsem inventarjem in salog, pa tudi brez saloga. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 35307

Lokal

primeren za obit obit ali elektrifikacijo, oddam v sredini mesta na prometni cesti. — Istotam naprodaj. 35341

Stanovanje

C. Phillips Oppenheim

Milijonar brez denarja

Bliss je postavil čimder na mizo. »Clowes, pri tej priči povej, kdo je ta človek in kaj dela v mojem stanovanju!«

Clowes se je sesedel. Ta strah je bil zanj prehud. »Tolikanj mi je žal, gospod!« je zaihtel. »Zmešalo se mi je! Tako pusto je bilo tu in tako zapuščenega sem se čutil, da sem začel igrati. Izgubil sem. Da bi se odškodoval, sem oddal stanovanje temu gospodu. Mislim sem, da bo tako v varnih rokah, in denar bi vam bil prav gotovo vrnil. — Preveč ste mi naložili, ko ste me obsodili, da naj sedim tu ves božji dan in ne delam ničesar. Težko preizkušnjo ste mi naprtili, gospod!«

Dorrington je stopil proti Blissu. Skoro besno je buljil vanj. »Povejte, kaj hočete prav za prav?«

»Moj sluga vam lahko potrdi, da sem Ernest Bliss. Tega, da vas vidim tu, vam niti ne morem očitati, ako je Clowesova izpoved le količkaj podobna resnici. — Samo izseliti se morate takoj. Če ste z najemnino kaj na dolgu, smatrate to za odškodnino, ker vam pred časom odpovem.«

»Vrnite mi čeki!« je zahropel slepar.

Bliss je zgrbančil čelo; zdelo se je, da ga ne razume. Hodil je po sobi sem ter tja, kakor bi se radovol svidenja, in popravil tu pa tam kako sliko, žalostno zmajal z glavo nad odprtim zabojčkom za smotke ter z rutico obrisal prah z majhnega kipca.

Čudna tišina je nastala. Bliss je pogledal v kopalnico in se je nato vrnil v salon. »Res,« je dejal, »nerad bi se pokazal zarobljenca, toda prositi moram —«

»Čujte,« ga je prekinil vsiljenec z drhtečim glasom. »Ali ste tisti, ki je bil dopokdne tu in se je v tej sobi preoblekel, nato pa se je odpeljal v banko?«

Bliss je segel v žep. »Seveda. Najino snočnje srečanje je bilo

sreča zame. Nemara da tudi za vas, gospod.« Tako govoreč je izvlekel ček, pretrgal ga na dvoje in vrgel kosa na mizo. »Tako! Vzemite to in glejte, da izginete!«

Dorrington je brž pograbil dokaz svoje sleparije in ga je spravil v listnico.

»Bodite brez skrbi, stvar mi ne gre Bog zna kako do živega. Prav rad verjamem, da je moj jalovi denar izkušnjava za druge ljudi. Tudi od Clowesa sem morda preveč zahteval, ko sem mu ukazal, naj me čaka križemrok. Izvolite poklicati človeka, ki mi je preje odpri vrata; nato pojdite vsi trije pred menoj iz stanovanja, da ga morem zakleniti. Ti, Clowes, se jutri zglaš pri gospodu Crawleyu, kjer dobiš nadaljna navodila. Stoj, počakal še malo: pomagal mi boš, da se preoblečem. Ne zadržujem vas več, gospod!«

Dorrington je izginil s svojim slugo vred.

»Menda ne mislite spet obleči teh siromašnih cap, gospod?« je vprašal Clowes ter podržal lisasti suknjič in zakrpane črevlje kvišku. Bliss se je namrdnil. »Prav tako malo mi ugajajo kakor tebi, toda najboljše so, kar jih imam. Če bi le smel vzeti vsaj pol tucata teh košulj!«

»Saj so vendar vaše, gospod!« je vzkliknil sluga ves zmeden.

Bliss, ki se je bil v tem napravil, je vzdihnil. »Ne, Clowes,« je dejal, »zdaj so last mojega drugega bistva.«

Bliss je ves upehan sedel na klopi v parku; klobuk si je bil porinil v zatilnik in znoj mu je curkoma lil po čelu. Na kolenih je držal ogoljeno črno torbo, v kateri je imel vzorce podpetnikov iz umetnega usnja in naročilno knjigo, ki je še ni bil odpri. Njegova druga zastopniška karijera je bila prav tako neuspešna kakor prva.

Človek, ki ga je z nasprotne strani že nekaj časa opazoval, je prisedel k njemu. »Utrujeni ste videti,« je dejal.

Bliss ga je pogledal. Bil je debel, črnolas možak dokaj sumljive podobe. Njegov nasmeh je bil posiljeno prijazen, njegov glas masten kakor maslo. Razen tega je bil videti zelo nesnažen.

»Tudi vi bi bili trudni,« je čemerno odvrnil Bliss, »ako bi bili šest

ur ponujali ljudem blago, ki ga nihče ne potrebuje.«

»Bržkone je vaše blago predrago. Kaj pa imate v torbi?«

Bliss jo je drage volje odprl. »Podpetnike! Ali ste kupec zanje?«

»To je pa res čudno! Tudi jaz sem namreč iz čevljarke stroke

in nekaj razumem o teh stvarih. Kakšne so vaše cene, mladi mož?«

Bliss je izvlekel spisek. »Sit sem že tega. Vsak podpetnik ima listek s številko — in tu je cenik. Izvolite!«

Debeluh, s spiskom v eni, podpetniki v drugi roki, je ogledal vsak kos posebej. Nato je zmajal z glavo. »Enajst penijev funt — zelo drago! Ali imate vobče kaj pojma o tej kupčiji, prijatelj?«

»Niti malo ne!«

»Zakaj ste se je kotili?«

»Moža, ki naj bi zanj prodajal to vražjo robo, sem včeraj po naključju spoznal v vozu cestne železnice. Jela sva govoriti in povedal sem mu, da sem brez službe. Predstavil se mi je kot Mr. Morgan in mi je ponudil zastopstvo svojih podpetnikov, seveda le na provizijo. Ako bi bilo njegovo čenčanje resnica, bi se mi bilo treba samo pokazati v kakšni tovarni za črevlje pa bi mi planil ravnatelj okoli vratu, proseč me, naj sprejem kar najogromnejše naročilo. Danes sem bil pri šestnajstih tovarnarjih: tistim, ki jim je ugajala oblika podpetnikov, je bila cena vsaj za petnajst odstotkov previsoka, in tistim, ki jim je prijala cena, se je zdel oblika zastarela.«

Debeluh se je pomaknil bliže k njemu. »Čujte,« je rekel zaupljivo. »Mož, ki izdeluje te podpetnike, vas je hotel ociganiti. Ako pristanete na moj predlog, se mu osvetiva za to in zasluživa povrh še nekaj zase. Mislim, da imam doma staro štampljko: »J. Marcus, trgovec z usnjem«. Napišem vam naročilnico za tri sto funtov. Morgan gotovo ne bo poizvedoval; preveč ga bo veselilo, da spravi blago po tej ceni v denar. Mene pa ne bo doma in tisti, ki pripelje podpetnike, bo moral priti drugič po denar. Med tem prodava blago. Poznam odjemalca, ki nama ga plača po šest penijev funt; izkupiček s razpoloviva, nato pa izginete brez sledu in se oprimate kakega boljšega posla.«

Dama!

V delavnici in pisarni odpočijete noge edino v obutvi iz tkanine.

Za jesensko sezijo smo izgotovili naše čevlje iz žameta in lastina.

Ugodno se počutite le v taki obutvi, v kateri so kosti, mišice in žilci pri vsakem gibu obvarovane pred utrujenjem.

DAME!

nosite doma, v delavnici in pisarni edino obutev iz žameta ali lastina, katero še nadalje prodajamo

za ceno Din 89.-

Kemično, higijensko čistil PUK za blazine

in ga tudi najcenejše nabavlja v naši državi edina moderno urejena tovarna perja za posteljino:

HOLENDER A.D.
FABRIKA PERJA SUBOTICA

Zahtevajte naš cenik št. 1.

TOVARNIŠKO ZALOGO

POHIŠTVA

priporoča za nakup in vabi na ogled

Andrej Kregar

ŠT. VID n. Ljubljano nasproti kol. Vizmarje

Zahtevajte cenik!

Kdor se zanima za ljubljansko okolico naj bere

Anton Melik: KOLONIZACIJA LJUBLJANSKEGA BARJA

Izdala Knjigarna Tiskovne zadruga v Ljubljani.

Heinrich Wagner

Trieste

Telegr.: Chimiwag. geg. 1892.

Telef. N 22 — 86.

Import in eksport

surovin in kemikalij raznih vrst za papirnice, milarne, steklarne, usnarne, barvarne, tekstilne tiskarice in tiskarice barv. Posebne produkte: benzole, toluol, xaiol, solventnafta, celolje, surov in uskinsti naphthalin, karbolovo kislino smole, ole itd. itd.

Javljamo tužno vest, da je naša ljuba soproga, sestra, teta snaba in nečakinja, gospa

Davorina Bajželj roj. Lapajne

danes, dne 17. novembra mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb blage pokojnice bo v soboto, dne 19. novembra ob dveh popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Pokojno ohranimo v trajnem in blagem spominu.

V Ljubljani, 17. novembra 1927.

Ivan Bajželj, soprog in ostali sorodniki.

Neljube dlake

po obrazu in životu sploh odstranjuje v 5 minutah zanesljivo brez bolečin in posledic

„Depilatorium Venus“

Cena 1 zavite Din 20 —

Razpis.

Pokojski zavod za nameščence razpisuje oddajo

mizarskih del

za stanovanjski hiši Miklošičevi cesti in na Pražakovi ulici v Ljubljani.

Vsi potrebni podatki se dobe med uradnimi urami v Pokojniškem zavodu, Gledališka ulica 8/IV.

Pokojski zavod za nameščence.